

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MUZEUM ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH W 2013 ROKU**

Katowice, styczeń 2014

SPIS TREŚCI

Dane statystyczne	3
Wprowadzenie	5
I. Wystawiennictwo – wystawy stałe i czasowe	7
II. Liczba zwiedzających	12
III. Działania edukacyjne i popularyzatorskie	12
IV. Działalność wydawnicza	19
V. Zbiór muzealiów	20
VI. Inwentarz elektroniczny i digitalizacja zbiorów	22
VII. Biblioteka	23
VIII. Prace konserwatorskie	23
IX. Prace naukowo-badawcze	23
X. Współpraca z placówkami zagranicznymi i projekty międzynarodowe	30
XI. Budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego	31
XII. Reklama i marketing	33
XIII. Dochody Muzeum Śląskiego w 2013 roku	35
XIV. Nagrody i wyróżnienia	35

DANE STATYSTYCZNE

I. Wystawy (w całości zorganizowane przez MŚK i CSP)

- stałe: **4**
 - czasowe (uruchomione w roku sprawozdawczym): **29** z czego 6 w fotoplastykonie
- w tym:
- gmach przy al. W. Korfanteo 3 – 18
 - Centrum Scenografii Polskiej – 2
 - prezentacje poza siedzibą Muzeum po raz pierwszy udostępnione w 2013 roku – 9

II. Liczba zwiedzających wystawy w Muzeum Śląskim i poza siedzibą

Muzeum Śląskie – **17 500** zwiedzających w siedzibie (w tym fotoplastykon: 2 470 osób)

- indywidualnie: 7 523 osoby
- grupy szkolne: 5 483 osoby
- wydarzenia (z Nocą Muzeów): 4 494 osoby
- poza siedzibą 119 400 osób

Centrum Scenografii Polskiej - **7 405** zwiedzających w siedzibie

- indywidualnie: 141 osób
- grupy szkolne: 1 783 osoby
- wydarzenia (z Nocą Muzeów): 5 481 osób
- poza siedzibą: 12 715 osób

Frekwencja łączna: **163 335** osób (w tym poza siedzibą - **138 430** osób)

Zwiedzających bezpłatnie – **10 475** osób

III. Działalność edukacyjna

Muzeum Śląskie

- lekcje muzealne: 120
- warsztaty: 130
- oprowadzania: 41
- zajęcia dla studentów: 7

Centrum Scenografii Polskiej

- lekcje teatralne: 69
- warsztaty: 27
- zajęcia dla studentów: 2

Łączna liczba uczestników zajęć edukacyjnych w grupach szkolnych: **6 913** osób

- Inne formy działań edukacyjnych (wykłady, imprezy, koncerty, projekcje filmów itp.) - 2 590 osób

- Noc Muzeów - 5000 osób
- Metropolitalna Noc Teatrów - 600 osób
- Festiwal Nowej Scenografii - 1785 osób

Biblioteka Naukowa

Liczba odwiedzin w czytelni: 516 osób

Ilość wypożyczeń: 911 vol.

IV. Wydawnictwa

- publikacje zwarte – 6
- katalogi wystaw – 2
- katalogi zbiorów – 1
- ulotki i foldery – 47
- plakaty – 24
- zaproszenia – 12

V. Nabytki

Zbiór muzealiów M. Śl. powiększył się o **2 592** nabytki, w tym:

- zakupy - 351 obiektów
- dary – 2 241 obiektów
- depozyty – 8 obiektów

VI. Wypożyczenia

- muzealia własne wydane na zewnątrz - 854
- wewnętrzny ruch muzealiów - 1 030
- przyjęto z zewnątrz – 2 892

VII. Informacje o Muzeum Śląskim w mediach

- wywiady radiowe: 110
- nagrania TV: 51
- informacje prasowe: 386

Odwiedziny strony www: 186 976

Wprowadzenie

Sprawozdanie z działalności Muzeum Śląskiego w Katowicach w 2013 roku obejmuje okres bardzo specyficzny i trudny w historii Muzeum oraz związanego z nim zespołu. Na wspomnianą specyfikę składały się głównie takie okoliczności, jak:

- trwająca budowa nowego kompleksu Muzeum przy ul. T. Dobrowolskiego w Katowicach, łączące się z tym jej nadzorowanie (przez kadrę zarządczą Muzeum, istniejącą przy Muzeum Jednostkę Realizującą Projekt, Inżyniera Kontraktu, Projektanta, a także innych specjalistów);
- realizacja bieżącej działalności statutowej i programowej przez zespół pracowników Muzeum, związana ze świadomością planowanej już w roku 2013 przeprowadzki zbiorów i części pracowni do nowej siedziby;
- rozpoczęcie od końca II kwartału minionego roku procedur związanych z końcowymi odbiorami technicznymi (budowlanymi) nowej siedziby, które – przy zmieniających i wydłużanych terminach (wynikających ze stwierdzonych wad i usterek), drogą porozumień z ich Wykonawcą - firmą Budimex – trwały praktycznie przez pozostałą część roku;
- stwierdzenie co najmniej w lipcu minionego roku nieszczelności izolacji zewnętrznej podziemnego budynku głównego Muzeum w nowym kompleksie, co skutkowało przedostawaniem się do jego wnętrza wody (prawdopodobnie opadowej) praktycznie na wszystkich poziomach; usunięcie problemu wymagało podjęcia działań zaradczych, których realizacji domagano się od Wykonawcy robót;
- publiczne spory i liczne dyskusje na temat założeń scenariusza planowanej w nowej siedzibie Muzeum *Wystawy stałej historii Górnego Śląska* - trwające od października 2012 do początków 2013;
- wygaśnięcie 31 marca 2013 roku kontraktu dyrektora Pana Leszka Jodlińskiego; objęcie funkcji po. Dyrektora Muzeum przez Pana Janusza Gawrona;
- konkurs na dyrektora Muzeum Śląskiego w Katowicach, który mimo rozstrzygnięcia (połowa czerwca 2013) – zwyciężenia przez Pana Lesława Nowarę, nie zaowocował jego powołaniem na Dyrektora Muzeum; z konkursem łączyły się kolejne publiczne spory i dyskusje;
- objęcie 20 sierpnia 2013 roku funkcji dyrektora Muzeum Śląskiego w Katowicach przez niżej podpisanego (kadencja 3-letnia) w drodze mianowania przez Zarząd Województwa Śląskiego oraz Ministra Kultury (z równoległym powołaniem przez Zarząd Województwa Śląskiego na stanowisko Dyrektora Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu z dniem 1 września 2013 roku – kadencja 5-letnia); założeniem przyjętego rozwiązania było zbliżenie programowe obydwu Muzeów;
- złożenie rezygnacji z funkcji Przewodniczącej Rady Muzealnej Pani prof. dr hab. Ewy Chojeckiej oraz jej członka Pana Marka Meschnika (wg pisma Pani Aleksandry Gajewskiej, Wicemarszałek Województwa Śląskiego z grudnia 2013).

Po objęciu funkcji dyrektora Muzeum Śląskiego w Katowicach przez niżej podpisanego priorytetami w działalności stały się:

- ocena stanu Muzeum (m.in. zbiory, sytuacja liczącego około 120 osób zespołu, sytuacja finansowa, działalność statutowo-programowa, perspektywy itp.);
- ocena stanu budowy nowej siedziby Muzeum, połączona z bardzo licznymi kontaktami z Wykonawcą, Inżynierem Kontraktu, Projektantem, pozyskiwaniem do współpracy specjalistów-rzeczoznawców, zwłaszcza w kontekście stwierdzonych wad i usterek (zastany, podpisany załącznik do Protokołu uzgodnień z 2 sierpnia 2013 roku, zawartego między MŚK a Budimexem, obejmował 180 stron maszynopisu A4). Zastrzeżenia dotyczyły m.in.:
 - pojawiania się wody w podziemnym, nowym gmachu (w ich wyniku - grzybów i pleśni);
 - braku ogrzewania na III piętrze naziemnego budynku administracyjno-biurowego (wcześniej zamontowano omyłkowo 2 systemy grzewczo-chłodzące na parterze budynku);
 - złego wykończenia tzw. betonów architektonicznych;
 - innych elementów infrastruktury i wykończenia obiektów (zwłaszcza styków różnych tworzyw);
 - braków m.in. oświetlenia ekspozycji, systemów zawieszonych obiektów wystawienniczych (przykładowo obrazów w salach ekspozycyjnych);
 - perspektyw i możliwości poprawy stanu popadających w ruinę obiektów zabytkowych, posadowionych w części tzw. północnej terenu (szacunek kosztów, niezbędnych na ich rewitalizację, rzędu ok. 150 mln zł wydaje się zaniżony, nie uwzględnia kosztów użytkowania);
- przygotowanie procedur i wstępnych harmonogramów (stwierdzono niemal ich brak), związanych z przejściem nowego kompleksu, przygotowaniem systemu i organizacji zarządzania, wstępnego harmonogramu i procedur przenosin oraz weryfikacja związanych z tym potrzeb;
- ocena stanu zaawansowania przygotowania *Wystawy stałej historii Górnego Śląska*;
- ocena stanu zobowiązań Muzeum (merytorycznego, finansowego), bieżącego, perspektywicznego, jak również zobowiązań innych podmiotów względem Muzeum.

Przedstawione poniżej *Sprawozdanie z działalności Muzeum w roku 2013* odzwierciedla realizację wcześniej założonych planów z roku 2012. Niżej podpisany miał – od przełomu sierpnia/września niewielki wpływ na poszczególne działania (często wynikające z wcześniejszych przygotowań, ustalonych zobowiązań). Realizując tym niemniej nadzór, wprowadzając (czasem) modyfikacje, zawierono fachowości zespołu Muzeum Śląskiego.

dr Dominik Ablamowicz

I. Wystawiennictwo

Wystawy stałe:

1. Galeria malarstwa polskiego z lat 1800-1945

Galeria malarstwa obejmuje najważniejsze zjawiska i kierunki w sztuce polskiej, począwszy od klasycyzmu, realizmu, poprzez romantyzm, sztukę Młodej Polski, symbolizm, secesję, impresjonizm aż po malarstwo okresu międzywojennego.

2. Galeria malarstwa polskiego po roku 1945

Głównym założeniem ekspozycji jest przybliżenie aktualnych trendów i kierunków w sztuce oraz dzieł ukazujących najciekawszych twórców: przedstawicieli znaczących grup malarskich oraz interesujących indywidualności twórczych. Muzeum zgromadziło dzieła artystów wywodzących się ze znanych i cenionych szkół artystycznych: krakowskiej, warszawskiej, wrocławskiej oraz twórców działających na terenie Śląska.

3. Przemysł śląski w produkcji zbrojeniowej XIX i XX wieku

Ekspozycja prezentuje udział i rolę śląskiego przemysłu militarnego XIX i XX wieku w wytwarzaniu surowców, materiałów oraz gotowych egzemplarzy broni, uzbrojenia oraz oporządzenia wojskowego. Na jej potrzeby został zaadaptowany oryginalny schron przeciwlotniczy z roku 1939 znajdujący się w piwnicach Muzeum Śląskiego.

4. W drukarni Jana Eichhorna

Prezentacja regałów i kaszt z kompletem różnych krojów czcionek z I poł. XX wieku do składu ręcznego oraz maszyn z początku i II poł. XX wieku (linotyp, grafopress) oraz sprzed I wojny światowej (tygiel, zszywarka, maszyna do pełnoformatowego druku płaskiego).

Wystawy czasowe w Muzeum Śląskim:

Śladami Rzymian po Polsce. 17.10. – 15.01.2013.

Z dziejów radiofonii na Górnym Śląsku. 85 lat Polskiego Radia Katowice. 7.12. – 20.01.2013.

Kontestacje. Malarstwo Stanisława Żywolewskiego. Galeria Sztuki Pogranicza 26.10. – 31.03.2013.

W godni czas. Twórcy ludowi o Bożym Narodzeniu. 20.12. – 15.02.2013.

1. *Komu piekło, komu raj.* Wizje sądu ostatecznego w plastyce nieprofesjonalnej. 9.02. – 14.04.

Wystawa pokazująca różnorodne wizje malarskie sądu ostatecznego oraz czasów ostatecznych w sztuce nieprofesjonalnej (naiwnej, art brut, outsider art). Wizje inspirowane malarstwem dawnym, ale także futurystyczne przedstawienia „końca świata”, ilustracje Apokalipsy Św. Jana oraz wyobrażenia Paruzji. Ostatni element wystawy to wyobrażenie Królestwa Niebieskiego po „końcu świata”.

2. *Sztuka Łotwy.* Wystawa zorganizowana we współpracy z Agija Sūna Art Gallery w Rydze. 22.02. – 28.04.

Prezentacja najnowszych nurtów sztuki łotewskiej, będącej symbolem odrodzenia się niepodległego państwa. Na wystawie zaprezentowano 84 dzieła z zakresu malarstwa, rzeźby, designu i fotografii.

Organizatorzy: Ambasada Łotwy w Warszawie, Agija Sūna - Agija Sūna Art Gallery Ryga, Muzeum Śląskie w Katowicach.

3. *Pomiędzy. Oniryczny świat Władysławy Iwańskiej.* Galeria Sztuki Pogranicza 15.03. – 5.05.

Wystawa prezentująca malarstwo pochodzącej z okolic Nowego Sącza Władysławy Iwańskiej. Niewielkich rozmiarów gwasze wyobrażają fantastyczne miasteczka, zagubione na końcu świata wioski, miejsca z pogranicza snu i jawy. Prace autorki znajdują się między innymi w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie, Muzeum Okręgowym w Nowym Sączu, Muzeum Etnograficznym w Krakowie.

4. *Śladami Kanunu. Kultura albańska w wieloetnicznym Kosowie.* Ekspozycja przygotowana przez Muzeum Etnograficzne, Oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu. 26.04. – 7.07.

Wystawa poświęcona problematyce wielokulturowości Kosowa oraz współczesnym przemianom tożsamości jego mieszkańców, a w szczególności kształtowaniu się nowego poczucia świadomości narodowej w oparciu o kulturę albańską. Ukazała także funkcjonowanie fundamentalnych dla tej kultury zasad prawa zwyczajowego (Kanunu) oraz ściśle z nim związane zasady honoru, gościnności, tolerancji religijnej, podziału pracy i obowiązków w rodzinie.

5. *W pracowni mistrza Ewalda.* Galeria Sztuki Pogranicza 18.05. – 1.09.

Wystawa przypominająca dorobek jednego z ciekawszych śląskich twórców nieprofesjonalnych – Ewalda Gawlika. Pretekst do narracji wystawy to obraz „Pracownia”, na którym między innymi znajduje się sztaluga z zaczętym obrazem i puste podobrazia. Na tej podstawie zaprezentowano prace ukazujące różnorodne wątki tematyczne charakterystyczne dla malarstwa „Van Gogha z Giszowca”.

6. *Dopiszmy się do historii.* Prezentacja rezultatów akcji zbierania pamiątek do Muzeum Śląskiego. 8.05. – 18.08.

Wystawa wielodyscyplinarna prezentująca rezultaty trwającej ponad rok akcji społecznej zbiórek pamiątek zorganizowanych w takich miastach jak Katowice, Bytom, Ruda Śląska, Siemianowice, Cieszyn i innych.

7. *Śląska rzecz.* 2.08. – 1.09.

Wystawa pokonkursowa. Prace laureatów 8 edycji konkursu *Śląska rzecz* organizowanego przez Zamek Cieszyn przy wsparciu „Design Silesia”.

8. Michał Cała. *Metropolia.* 5.09. - 3.11.

Wystawa 90 barwnych fotografii autorstwa Michała Cały z nowego projektu *Metropolia*, ukazujące transformacje industrialne i urbanistyczne Górnego Śląska oraz Zagłębia Dąbrowskiego i towarzyszące przemiany społeczne i kulturowe. Fotografie te łączą cechy dokumentu z walorami artystycznymi. Ich wymowa społeczna współgra z twórczym charakterem, co czyni z dorobku autora nieprzeciętne zjawisko we współczesnej fotografii górnośląskiej i polskiej.

9. *Dzieła małych twórców.* 6.09. – 20.10.

Prezentacja prac plastycznych powstałych w trakcie warsztatów „Mali i wielcy twórcy w Muzeum Śląskim”.

10. *Archeologiczna autostrada. Wykopaliska przy wielkich inwestycjach drogowych pod Krakowem.* 25.09. – 7.01.2014.

Ekspozycja przygotowana przez Muzeum Archeologiczne w Krakowie i Krakowski Zespół do Badań Autostrad s.j., prezentująca za pomocą zabytków i reportażu fotograficznego najciekawsze znaleziska

z ratowniczych badań wykopaliskowych wyprzedzających budowę autostrady A4 na odcinku od Krakowa do Tarnowa w latach 1997-2010.

11. VIVAT INSITA. Na granicy iluzji – malarstwo Reginy Jędrzejkowskiej. Galeria Sztuki Pogranicza 11.10. – 5.01.2014.

Artystka (z zawodu lekarka), w swej twórczości ukazuje to, czego nie widać gołym okiem – świat tajemniczy, pełen magii, legend i baśni, świat równoległy, który dostępny jest tylko ludziom o wyjątkowej wrażliwości. Zaczęła więc malować i pisać, aby podzielić się tym, co widzi, słyszy i wie... Wystawa zorganizowana w ramach cyklu „Vivat Insita” promującego najciekawsze zjawiska z obszaru sztuki samorodnej, nazywanej często art brut bądź outsider art. Dzieła prezentowanych w ramach cyklu twórców cechują się przede wszystkim ekspresją i oryginalnością.

12. Waldemar Świerzy. Muzeum Śląskie w hołdzie mistrzowi plakatu. 13.12.2013 – 16.02.2014.

Na ekspozycji zaprezentowano 100 wybranych spośród 300 plakatów, znajdujących się w zbiorach Muzeum Śląskiego, pochodzących z różnych okresów twórczości tego grafika, ilustratora, pedagoga. W. Świerzy tworzył głównie plakaty o tematyce kulturalnej (teatralne, filmowe, cyrkowe i muzyczne), a także społecznej i sportowej. Punktem wyjścia dla budowania znaku w plakacie była zawsze postać ludzka. Zwiedzający w oparciu o zgromadzone plakaty z różnych okresów twórczości poznają bogaty dorobek artystyczny plakacisty.

Fotoplastykon *Dawne widoki w trójwymiarze:*

Fotoplastykon, obiekt historyczny, jeden z ciekawszych eksponatów MŚ, służy do projekcji fotografii stereoskopowych. Pozwala na równoczesne oglądanie przezroczy na 24 stanowiskach. Co dwa miesiące są prezentowane nowe seanse dawnych fotografii ujęte w cykle tematyczne.

„Sabałowa zima w trójwymiarze – zimowe zdjęcia Tatr”. 13.11. – 14.01.2013.

1. „Newsy z początku XX wieku” 15.01. – 24.03.

2. „Górny Śląsk w Panoramie” 26.03. – 16.05.

3. „Podróże po Górnym Śląsku” 18.05. – 30.06.

4. „Zanim ruszyła budowa” 1.10. – 6.01.2014.

5. *Ludzie z kofrem.* 18.05.-30.09.

Wystawa fotograficzna ze zbiorów własnych MŚK prezentująca zdjęcia Górnoślązaków z podróży i pielgrzymek okresu międzywojnia do m.in. Krakowa, Wieliczki i Częstochowy. Ekspozycja w sali fotoplastykonu.

6. *Górny Śląsk w obiektywie – śląskie kopalnie.* 18.10.-30.02.2014.

Wystawa fotograficzna ze zbiorów własnych MŚ. Ekspozycja w sali fotoplastykonu.

Wystawy planszowe na przedpolu muzeum:

W dzień Świątego Mikołaja. Wystawa fotografii ilustrującej śląskie obrzędy związane ze św. Mikołajem. 3.12.– 2.02.2013.

- *Pałace górnośląskie i ich mieszkańcy.*

- *7 wspaniałych*. Laureaci nagrody Koryfeuszy Scenografii Polskiej.
- *Pokażemy Wam inny Górny Śląsk*.

Poza siedzibą:

Świąteczna jazda z Muzeum Śląskim. Wystawa objazdowa w zabytkowym tramwaju. 11.12. – 6.01.2013.

1. *Życiorysy węglem napisane*. LWL-Industriemuseum w Dortmundzie. 24.02. – 7.04.

Wystawa prezentująca dorobek artystyczny dziesięciu najwybitniejszych przedstawicieli śląskiej plastyki nieprofesjonalnej. Kluczem scenariusza był życiorys autorów – wszyscy oni związani byli z górnictwem. Było to o tyle istotne, że prezentacja wystawy odbywała się na terenie Zeche Zollern – kopalni obecnie będącej Muzeum Przemysłu. (5 000 zwiedzających)

2. *Świąteczna jazda z Muzeum Śląskim*. 12.03. – 1.04.

Wielkanocna edycja objazdowej wystawy w zabytkowym tramwaju szlakiem śląskich i zagłębiowskich miast. (3 900 zwiedzających)

3. *Owoce rajskiego drzewa*. Wystawa prezentująca polską sztukę nieprofesjonalną w Finlandii, czerwiec - październik 2013; Muzeum Miejskie w Saarijarvi (4.10. - 30.01.2014).

Przekrojowa prezentacja najwybitniejszych postaci polskiej sztuki nieprofesjonalnej. Wystawa obejmuje ok. 300 prac kilkudziesięciu artystów zaliczanych do sztuki naiwnej, outsider art. i art. brut opisywanych w najważniejszych pozycjach literatury przedmiotu – takich jak Edmund Monsiel, Leon Kudła, Erwin Sówka, Teofil Ociepka i wielu, wielu innych. (5 000 zwiedzających)

4. *Plakat – sztuka skojarzeń*. 7.06. – 30.08.

Plakaty ze zbiorów Muzeum Śląskiego w Katowicach. Wystawa planszowa prezentowana w hali odlotów Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach. (100 000 zwiedzających, dane szacunkowe wg informacji uzyskanych z miejsca ekspozycji)

5. *Świąteczna jazda z Muzeum Śląskim*. 17.12.2013 - 6.01.2014.

Wystawa objazdowa w zabytkowym tramwaju - pokaz eksponatów związanych z Bożym Narodzeniem. Wystawę można było zobaczyć w Bytomiu, Katowicach, Chorzowie, Rudzie Śląskiej i Zabrze, a także w Sosnowcu, Dąbrowie Górniczej, Będzinie i Czeladzi. (4.500 zwiedzających)

Wystawy zorganizowane w ramach współpracy z innymi podmiotami:

1. *W tęsknocie za wolnością. Grafiki Jana Nowak*. Czerwiec-wrzesień 2013.*

Wystawa poświęcona jednemu z najbardziej znanych śląskich grafików nieprofesjonalnych. Jan Nowak – twórca uznany w kraju i za granicą, zdobywca wielu nagród w konkursach plastyki samorodnej, jest znany z ogromnego zamiłowania do przyrody. Grafiki o tej właśnie tematyce prezentowane były podczas uroczystych obchodów 90-lecia Polskiego Związku Łowieckiego.

*Gwiazdkami zaznaczono w spisie wystaw kolejne, w nowych miejscach, odsłony wystaw przygotowanych w roku 2012.

2. *Śląscy twórcy niezawodowi* (wystawa prezentowana podczas „Industriady” w ramach projektu „Pamięć pracy” organizowanego przez Ars Cameralis na terenie byłej Huty Cynku w Katowicach – Szopienicach). Maj-czerwiec 2013.

Wystawa prezentująca wizerunki artystów zawodowo związanych z przemysłem, między innymi Jana Nowaka, Rudolfa Riedla, Józefa Rckstrocha, Pawła Wróbla, Krzysztofa Websa. Prezentacja odbywała się w jednym z obiektów Zollverein w Essen. Była jednym z elementów projektu „Pamięć pracy”. Projekt zrealizowany przez Stephana Strouxa, Stiftung Zollverein i Ars Cameralis Silesiae Superioris, przy wsparciu Kunststiftung NRW, Instytutu Adama Mickiewicza i Województwa Śląskiego. Wystawa "Pamięć pracy / Erinnerung an Arbeit" była częścią programu kulturalnego "KLOPSZTANGA. Polska bez granic. NRW 2012/2013".

3. Wystawa realizowana w ramach festiwalu „Art Naif Festiwal 2013”. Czerwiec-sierpień 2013.

Piąta odsłona festiwalu sztuki naiwnej organizowanej w dzielnicy Katowic – Nikiszowcu, jego częścią była mini wystawa obrazów Stanisława Żywolewskiego z kolekcji MŚK.

Wystawy czasowe w Centrum Scenografii Polskiej:

Płeć w projekcie. Modele cielesności i tożsamości w realizacjach szekspirowskich. 21.11.2012 – 08.02.2013.

1. *Theatrum vitae.* Marian Kołodziej 18.03 – 30.06.2013.

Wystawa poświęcona Marianowi Kołodziejowi, znakomitemu scenografowi teatralnemu (ponad 200 realizacji) i filmowemu (kostiumy do 30 produkcji), twórcy ołtarzy papieskich w Gdańsku (1987) i Sopocie (1999). Autorowi *Klisz pamięci, Labiryntów Mariana Kołodzieja*, wstrząsającej instalacji poświęconej osobistym przeżyciom z okresu II wojny światowej.

2. *7 wymiarów scenografii.* 28.11. – 27.12.

Wystawa poświęcona efektom całorocznej pracy studentów uczelni artystycznych kształcących scenografów. Siedem wymiarów scenografii to siedem miast, siedem artystycznych uczelni przygotowujących studentów do pracy w telewizji, teatrze i filmie jako scenografów. Sukcesywne poszerzanie wystawy o kolejne uczelnie zainteresowane plastyką przestrzeni, tworzy i aktualizuje scenograficzną mapę Polski z jej zróżnicowanym krajobrazem, tradycjami i obszarami poszukiwań. Dzięki takiemu ujęciu prace zgromadzone na wystawie stanowiły materiał porównawczy nie tylko dla widzów, nauczycieli akademickich, ale również dla samych studentów.

Poza siedzibą Centrum Scenografii Polskiej:

1. *Płeć w projekcie. Modele cielesności i tożsamości w realizacjach szekspirowskich.* Wystawa CSP pokazywana w ramach XXXVIII Opolskich Konfrontacji Teatralnych „Klasyka Polska” 03-07.04.2013. (2450 zwiedzających)*

2. *Zawsze myślę oczami.* Ekspozycja prezentująca dorobek twórczy Jerzego Moskala, zorganizowana w Teatrze Rozrywki w Chorzowie, czynna w godzinach pracy teatru. Czerwiec-lipiec 2013. (5 000 zwiedzających)*

3. *W kręgu Szajny i Kantora – Krakowska Szkoła Scenografii po 1956 roku.* Wystawa w ramach Festiwalu Źródła Pamięci – Kantor, Grotowski, Szajna. Biuro Wystaw Artystycznych w Rzeszowie. 17.10 – 10.11. (700 zwiedzających)

4. *Spektakl w obiektywie miasta.* 28.11. – 12.01.2014.

Wystawa prezentowana w Muzeum Śląskim, al. W. Korfanteo 3. Wystawa to efekt wyjątkowego pleneru fotograficznego realizowanego przez Centrum Scenografii Polskiej ze znakomitymi artystami – scenografką Małgorzatą Bulandą, fotografikiem Bartłomiejem Barczykiem przy udziale aktorów i tancerzy Teatru Bezpańskiego. (265 zwiedzających)

5. *Siedem wymiarów scenografii.* Galeria Piętro Wyżej Centrum Kultury Katowice 28.11. – 27.12.

Wystawa towarzysząca Festiwalowi Nowej Scenografii. (1 200 zwiedzających)

6. *Teatr może zaistnieć wszędzie. Teatr w przestrzeniach miasta.* 16.11 – 31.12.

Wydarzenie towarzyszące Rzeszowskich Spotkań Teatralnych VizuArt/Festiwal Scenografów i Kostiumografów. Teatr im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie. (1 890 zwiedzających)

II. Liczba zwiedzających

Frekwencja łączna 2013: **163 335** osób (w roku 2012 - **190 749** osób)

W tym poza siedzibą - **138 430** osoby (indywidualnie i w grupach)

Zwiedzających bezpłatnie – **10 475** osób

- Muzeum Śląskie – 17 500 zwiedzających w siedzibie (w tym fotoplastykon: 2 470 osób)
- indywidualnie: 7 523 osoby
- grupy szkolne: 5 483 osoby
- wydarzenia (z Nocą Muzeów): 4 494 osoby
- poza siedzibą 119 400 osób

Centrum Scenografii Polskiej - 7 405 zwiedzających w siedzibie

- indywidualnie: 141 osób
- grupy szkolne: 1 783 osób
- wydarzenia (z Nocą Muzeów): 5 481 osób
- poza siedzibą: 12 715 osób

Wysoki poziom frekwencji wynika z realizacji m.in. ekspozycji na lotnisku w Pyrzowicach (100 000 zwiedzających - dane szacunkowe wg informacji uzyskanych z miejsca ekspozycji) oraz dużej liczby wystaw wyjazdowych i wydarzeń specjalnych odbywających się w przestrzeniach poza muzeum. Intensywność tych działań była próbą odpowiedzi na trudności związane z dostępnością wystaw w siedzibie, spowodowane przebudową centrum Katowic, utrudniającą odwiedzającym dotarcie do muzeum, parkowanie, a nawet ekspozycję samego obiektu.

III. Działania edukacyjne i popularyzatorskie

Muzeum Śląskie - programy cykliczne:

1. Śląsk na poziomie

- 19.01. Wykład plenerowy, dr hab. Irma Kozina: Rezydencja grafa Donnersmarck.
- 21.02. Wykład, dr Maximilian Eiden: Schaffgotschowie i ich powoływanie się na dziedzictwo Piastów śląskich.
- 21.03. Wykład w siedzibie, dr Arkadiusz Kuzio-Podrucki: Arystokracja węgla i stali.
- 23.03. Wykład plenerowy, Małgorzata Derus: Willa Fitznerów, Siemianowice Śląskie.
- 18.04. Wykład w siedzibie; Mirosław Węcki: Propaganda nazistowska i jej odbiór na Górnym Śląsku.
- 20.04. Wykład plenerowy; dr hab. Irma Kozina: Osiedle dla Aryjczyka.
- 22.05. Wykład plenerowy; Marcin Boratyn: Perła uzdrowisk śląskich - Jastrzębie-Zdrój.
- 22.06. Wykład plenerowy, dr Aneta Borowik: Spacerem po Kolonii Urzędniczej w Katowicach.

2. Wykłady z historii sztuki. Kierunki awangardowe w sztuce od około 1900 roku; prowadzenie: dr hab. Irma Kozina

16.01. Marcel Duchamp i jego przedmioty znalezione.

20.03. Modernizm i Le Corbusier.

17.04. Bauhaus jako reforma architektury i rzemiosła.

3. Teatrarium. Źródła; prowadzenie: Dagmara Stanosz

22.01. Karnawał a staropolskie zapusty.

19.03. Misteria Paschalia. Obrzędowość wiosenna.

4. About art... Art voyages/Podróże ze sztuką; prowadzenie: Jolanta Mackiewicz

15.01. Bizarre portraits by Arcimboldo & his native Milan/Zakrecone portrety pędzla Arcimboldo i jego ojczysty Mediolan.

26.02. The charm of Venice: its landmarks through Canaletto's eyes/Urok Wenecji: najszynniejsze miejsca oczyma Canaletta.

05.03. Pearls of the Italian North: Bologna, Verona & Ferrara/Perły północnej Italii: Bologna, Werona i Ferrara.

16.04. Under the Tuscan sun: Siena, Lucca and San Gimignano/Pod słońcem Toskanii: Siena, Lukka i San Gimignano.

07.05. Drugs, sex and absinthe, or Mogidliani in Paris/Narkotyki, seks i absynt, czyli Modigliani w Paryżu.

5. Koncerty lunchowe

· 27.01. Recital lutniowo-gitarowy, wyk. Anna Wiktoria Swoboda.

· 24.02. Arie i duety miłosne XVII wieku, wyk. studenci klas śpiewu solowego Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach, przygotowanie Marek Toporowski.

· 10.03. Muzyczny salon, wyk. Anna Forma, Wiktoria Danyleć, Jewhen Kapituła, fortepian Daria Kubik i Marek Toporowski.

· 24.03. Muzyka wielkopostna, wyk. studenci klas śpiewu solowego Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, przygotowanie Marek Toporowski.

· 14.04. Koncert na różnych instrumentach strunowych szarpanych, wyk. studenci Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach: Julia Gollner z klasy prof. Helgi Storck - harfa oraz

duet (prowadzony przez Katarzynę Drogosz i Annę Wiktorię Swobodę) w składzie: Daria Kubik - klawesyn i Marcin Kuźniar – gitara.

· 28.04. Koncert klasy gitary Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, wyk. Mateusz Prześlak Łukasz Szlagowski, Justyna Sobczak.

· 12.05. Recital obojowy, wyk. Lorena Mac – obój, Anna Glenszczyk – harfa, Anna Firlus – klawesyn.

· 26.05. Recital na wioli da gamba, wyk. Krzysztof Firlus – wiola, Anna Firlus - klawesyn, Martyna Pastuszka – skrzypce.

· 13.10. Akordeon i rosyjska dusza. Muzyka kompozytorów rosyjskich XIX i XX wieku w wykonaniu studentów prof. Joachima Pichury z Katedry Akordeonu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach.

· 10.11. Popołudnie z gitarą. J.S.Bach, muzyka hiszpańska i wiele innych ciekawostek o gitarze w wykonaniu studentów klasy gitary prof. Wandy Palacz.

· 8.12. Utwory na okres Adwentu w wykonaniu studentów Instytutu Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach - przygotowanie Marek Toporowski.

6. Wtorki z niespodzianką – Zwiedzamy muzeum. Popołudniowe warsztaty edukacyjne; prowadzenie – Beata Grochowska

12.03. Komu piekło – komu raj, czyli wizje sądu ostatecznego.

14.05. Śladami Kanunu. Kultura albańska w wieloetnicznym Kosowie.

8.10. Kto nie kocha jesieni? Spotkanie w Galerii malarstwa polskiego z lat 1800-1945.

10.12. Warsztaty na wystawie *Archeologiczna autostrada*.

7. Mali i wielcy twórcy w Muzeum Śląskim. Warsztaty artystyczne dla dzieci; prowadzenie – Monika Czernik-Czublun

12 i 19.01. Buzia z obrazu.

9 i 16.03. Świat w obrazach Edwarda Dwurnika.

13 i 20.04. Obraz malowany światłem i cieniem, czyli sztuka Jana Chwałczyka.

12.10 i 19.10. Podróże dalekie i bliskie.

9 i 16.11. Konna pasja.

14 i 21.12. Zgadnij, co to?

8. Muzeum dla Malucha. Sobotnie spotkania rodzinne; prowadzenie – Beata Grochowska

5.01. Wspominamy święta. Spotkanie na wystawie „Boże Narodzenie. Twórczość ludowych artystów w kolekcji Muzeum Śląskiego”.

2.02. Malarskie oblicza zimy. Spotkanie w Galerii Malarstwa Polskiego XIX-XX w.

2.03. Linie i trójkąty, porządek musi być. Spotkanie w Galerii Malarstwa Polskiego po 1945.

6.04. Jak archanioł Rafał po świecie wędrował. Spotkanie poświęcone „Tobiaszowi z aniołami” Jacka Malczewskiego.

5.10. Baśniowy Kraków. Spotkanie przy „Widoku Krakowa” J. Fałata.

7.12. Skarby z gliny i brązu. Spotkanie na wystawie „Archeologiczna autostrada”.

9. Rozmowy o śląskiej mowie

6.04. - dr Józef Kulisz (Towarzystwo Danga): Czemu nōm tak cijnzko gōdać i pisać piyknie po ślōnsku? Pōrã słōw ô tym, jak sie traci mōwa naszych starzikōw.

10. Spotkania z ikoną. Nowy cykl wykładów z historii sztuki.

9.10. Ikona – obraz modlitwą pisany. Prowadzenie - Katarzyna Jarmuł

13.11. Ikona w przestrzeni świątyni. Mozaika – malarstwo ścienne – ikonostas. Prowadzenie - Andrzej Holeczko-Kiehl

11.12. Kult Świętego Mikołaja i motyw Bożego Narodzenia w sztuce prawosławia. Prowadzenie - Henryka Olszewska-Jarema

Muzeum Śląskie - wydarzenia jednorazowe

Spotkania towarzyszące wystawom:

- *W godni czas. twórcy ludowi o Bożym Narodzeniu*

Koncert „Góralskie kolędownie” w wykonaniu zespołu Trebunie-Tutki.

- *Z dziejów radiofonii na Górnym Śląsku. 85 lat Polskiego Radia Katowice*

„Wizerunek Śląska w mediach” - panel dyskusyjny z udziałem Henryka Grzonki (Polskie Radio Katowice), Józefa Krzyka („Gazeta Wyborcza”) oraz Marka Błońskiego (PAP).

- *Śladami Rzymian po Polsce*

„Amber story, czyli historia szlaku bursztynowego od starożytności do współczesności”, prowadzenie: Jolanta Mackiewicz. Prelekcja z pokazem filmowym i pokazem połączonym z kiermaszem biżuterii z pracowni Jerzego Kruka.

- *Komu piekło, komu raj*

Promocja albumu „Sztukmistrz. Erwin Sówka retrospektywnie”.

- *Galeria Malarstwa Polskiego po 1945*

27.03. – 27.09. Cykl „Last shot”. Projekt zakładał prezentację - w pięciu odsłonach - najnowszych realizacji multimedialnych młodych artystów związanych z ASP w Katowicach (absolwentów i studentów). Co trzy tygodnie kolejne z nich były „wplatane” w Galerię Malarstwa Polskiego po 1945 roku. W ten sposób „statyczne” obrazy artystów, którzy uznawani są w większości za klasyków polskiego malarstwa, stawały się kontekstem dla najnowszych, „dynamicznych” realizacji.

- *Śladami Kanunu*

- Wykład „Z podróży po wieloetnicznym Kosowie... Rodzina, religia, tradycje”. Prowadzenie: dr Wojciech Śmieja.

- Warsztat ręcznie robionej biżuterii – sutasz (soutache).

- *Galeria malarstwa polskiego z lat 1800-1945*

Wykład „Konie, step i historia”. Spotkanie z obrazem Józefa Brandta „Niebezpieczna przeprawa”. Prowadzenie: Katarzyna Jarmuł.

- *Archeologiczna Autostrada. Wykopaliska przy wielkich inwestycjach drogowych pod Krakowem.*

Wykład dr hab. Justyny Rodak (współautorka badań wykopaliskowych i scenariusza wystawy, współkurator wystawy z ramienia Muzeum Archeologicznego w Krakowie) dotyczący archeologicznych badań wykopaliskowych (organizacji, pracy, wyników) na trasie autostrady A4 pod Krakowem.

- *Archeologiczna Autostrada.*

Warsztaty archeologiczne dla Śląskiego Uniwersytetu Dziecięcego Gaudeamus, prowadzenie Jacek Soida.

Inne wydarzenia edukacyjne:

1. Projekt edukacyjny „Ferie w muzeum”. Warsztaty *Walka dobra ze złem, czyli anioły kontra diabły.*
2. Dzień Kultury Łotewskiej, 16.04.2013

W programie:

- Prezentacje multimedialne: „Historia, tradycje, święta na Łotwie”, „Wystawy sztuki łotewskiej i polskiej - symbol współpracy w latach 1920 – 1930”, „Spacer po Narodowym Muzeum Sztuki Łotewskiej” „Rycki Uniwersytet Techniczny, Łotewska Akademia Sztuk Pięknych” „Podróż na Łotwę”.
- Spotkania z przedstawicielami wyższych uczelni woj. śląskiego poświęcone programowi Erasmus.
- Kuratorskie oprowadzanie po wystawie *Sztuka Łotwy.*

Prowadzenie: Jans Kevišs-Petuško – Trzeci Sekretarz Ambasady Łotwy ds. Gospodarczych, Agnese Ķempe – pracownik Ambasady Łotwy, Andrzej Holeczko-Kiehl – kurator wystawy.

3. Dzień Wolnej Sztuki w Muzeum Śląskim, 27.04. 2013

Międzynarodowa akcja społeczna promująca zwiedzanie muzeum powoli i spokojne skupianie się na smakowaniu wybranych dzieł. W trakcie swobodnej rozmowy można było zastanowić się nad dziełem, wymienić poglądy na jego temat, podyskutować.

4. NOC W MUZEUM ŚLĄSKIM 18/19 maja 2013 *Muzeum na walizkach.* (Załącznik nr 1)

5. *Muzea świata.* Dzień Dziecka w Muzeum Śląskim.

6. Plener fotograficzny „Mamy to! Nowa siedziba Muzeum Śląskiego!”

7. Industriada 2013 - święto Szlaku Zabytków Techniki w Muzeum Śląskim - 8.06. Zwiedzanie terenu nowego Muzeum Śląskiego, dawnej kopalni „Katowice”.

8. A to ci historia! Letnie warsztaty dla dzieci w Muzeum Śląskim. (19 warsztatów)

9. Europejskie Dni Dziedzictwa 2013. Tegoroczne EDD odbywały się pod hasłem „Nie od razu Polskę zbudowano”. Wydarzenia w ramach EDD:

- zwiedzanie z przewodnikiem tereny nowej siedziby Muzeum Śląskiego
- spektakl plenerowy „Kuglarze” w wykonaniu Teatru Gry i Ludzie na dziedzińcu budynku głównego.

10. Uwolnić słowa. - Awangarda dla Współczesności. Warsztaty projektowania tekstu wizualnego

Centrum Scenografii Polskiej Oddział Muzeum Śląskiego - spotkania cykliczne:

1. Ubieranki cacanki, a rodzicom radość - 12.01; 08.02; 08.03; 12.04. Prowadzenie – Aneta Bartnicka

2. *Konteksty* - spotkania cykliczne w ramach wystaw

– Płeć jako performance. (Re:)definicje tożsamości w perspektywie queer w teatrze. Prowadzenie: dr Ewa Dąbek-Derda,

– Spotkanie „Ciało-obraz-słowo”. Panel dyskusyjny poświęcony różnym perspektywom badawczym i metodom komunikacji w ramach teorii gender.

Centrum Scenografii Polskiej Oddział Muzeum Śląskiego - wydarzenia jednorazowe:

1. Projekt edukacyjny „Zima w CSP”.
2. Projekt edukacyjny dla dzieci i młodzieży szkolnej „Pakiet zimowy w CSP”.
3. Strefa dziecka – Interpretacje 2013, warsztaty „W teatrze lalek” zorganizowane w ramach współpracy z Centrum Kultury Katowice.
4. Projekt edukacyjny w ramach II Wielkiej Zabawy Rodzinnej w Szkole Podstawowej Nr 1 w Katowicach – warsztaty prowadzone przez pracowników CSP.
5. NOC W MUZEUM ŚLĄSKIM 18/19 maja 2013 - *CSP czyli Ciekawe Spotkania z Paniką*. (Załącznik nr 1)
6. Warsztaty scenograficzne do „Bajki o Witku” (we współpracy z CKK).
7. Warsztaty letnie dla dzieci z Centrum Kultury Śląskiej w Świętochłowicach.
8. Chorzowski Teatr Ogrodowy „Dziecinada” – warsztaty dla dzieci współorganizowane przez CSP.
9. „Szybkim krokiem przez pracownię scenografa”. Projekt edukacyjny.
10. 28.09.2013 – IV Metropolitalna Noc Teatrów. (Załącznik nr 1)
11. Warsztaty edukacyjne połączone z pokazem zdjęć z projektu „Spektakl w obiektywie miasta”;
- 9.10. - MOPR Zabrze – Biskupice, 29.10 - MOPR Bytom – Bobrek.
12. 4. 05.11.- wykład „Konwencje teatralne. Starożytna Grecja”.
13. 5. 14.11 - wykład w ramach projektu „Kostium w obiektywie miasta”.

II Festiwal Nowej Scenografii, 27-30.11.2014. Hasłem przewodnim drugiej edycji festiwalu było „Kostium - dress code - ciało”. Liczba uczestników - 1 785 osób. (Załącznik nr 1)

Zajęcia dla szkół:

Muzeum Śląskie

- lekcje muzealne: 120
- warsztaty: 130
- oprowadzania: 41
- zajęcia dla studentów: 7

Projekty edukacyjne:

- *Traces of 1914* - międzynarodowy projekt edukacyjno-wystawienniczy, którego celem jest upamiętnienie setnej rocznicy wybuchu I wojny światowej. W projekcie biorą udział muzea i szkoły z Polski, Niemiec, Francji i Belgii. Muzeum Śląskie uczestniczy w projekcie wraz z III LO w Gliwicach. Liderem projektu jest LVR-Industriemuseum w Oberhausen. Pierwsze efekty prac uczniów z Polski, Niemiec, Belgii i Francji zostały udostępnione na uruchomionej w sierpniu wystawie wirtualnej: www.traces1914.eu. Koordynator projektu – dr Joanna Knapik.
- projekt *Made in Poland?*

Cykl zajęć warsztatowych adresowanych do uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Zajęcia obejmują cztery spotkania tematyczne, przybliżające zagadnienia za pośrednictwem wybranych tekstów kultury oraz aktywizujących metod warsztatowych. Podsumowanie zajęć to praca

konkursowa opublikowana w formie blogu. Wybrane prace zostały udostępnione na stronie internetowej Muzeum Śląskiego. Odbyły się 54 warsztaty (w tym w wersji dla osób niedowidzących i niewidomych – 3). Prowadzenie – Dagmara Stanosz.

1. Holocaust w literaturze i sztukach wizualnych.
2. Gadzio, Goj, Gorol. Spotkanie poświęcone tematyce antydyskryminacyjnej.
3. Rasizm, co to znaczy? Współczesne spojrzenie na zagadnienia dyskryminacji w społeczeństwie wielokulturowym.
4. Reportaż - zajęcia wprowadzające uczestników do etapu konkursowego.

Centrum Scenografii Polskiej

- lekcje teatralne: 69
- warsztaty: 27
- zajęcia dla studentów: 2

Łączna liczba uczestników zajęć edukacyjnych w grupach szkolnych w Muzeum Śląskim oraz Centrum Scenografii Polskiej w roku 2013: **6 913** osób. Przeprowadzono łącznie **396** lekcji i warsztatów.

W innych formach działań edukacyjnych – wykładach, imprezach, koncertach, projekcjach filmów itp. wzięło udział ok. **2 590** osób. Niezależnie Noc Muzeów zgromadziła **5000** uczestników, Metropolitalna Noc Teatrów – **600** uczestników, Festiwal Nowej Scenografii - **1785** uczestników.

INNE

- „Dopiszmy się do historii”. Społeczna akcja pozyskiwania obiektów do nowej siedziby Muzeum Śląskiego. W ramach akcji w roku 2013 odbyły się:
 - zbiórka pamiątek w Miejskim Centrum Kultury im. H. Bisty w Rudzie Śląskiej,
 - zbiórka pamiątek w Centrum Sztuki Współczesnej Kronika w Bytomiu,
 - zbiórka pamiątek w Siemianowickim Centrum Kultury,
 - zbiórka pamiątek w Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze,
 - zbiórka pamiątek w Zamku Cieszyn,
 - zbiórka pamiątek - Muzeum Śląskie w Katowicach.

Łącznie w ramach akcji w roku 2013 pozyskano około 283 eksponatów.

- Muzeum Śląskie pełniło rolę sekretariatu przy konkursie o Nagrodę Marszałka Województwa Śląskiego za Wydarzenie Muzealne roku 2012.
- Muzeum Śląskie pełni rolę sekretariatu Komitetu Okręgowego Olimpiady Artystycznej sekcji plastyki.
- 24-27.10. Oferta wydawnicza Muzeum Śląskiego na Targach Książki w Krakowie, stoisko nr D29. Dochód uzyskany ze sprzedaży: 3.815,10 zł.
- 27.11. *Kulturalia* w Muzeum Śląskim - bezpłatne zwiedzanie wystaw prezentowanych w Muzeum Śląskim dla studentów Uniwersytetu Śląskiego.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i grup wykluczonych

- Warsztaty „Made in Poland?” w wersji dla osób niedowidzących i niewidomych – przeprowadzone 3 warsztaty.
- Zajęcia dla młodzieży autystycznej w ramach stałej współpracy z Zespołem Szkół Specjalnych nr 8 w Katowicach – przeprowadzone 4 warsztaty.
- Zajęcia „Czym jest obraz ?” dla uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych i Słabo Widzących w Dąbrowie Górniczej – przeprowadzone 3 warsztaty.
- Zajęcia dla uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim i umiarkowanym w ramach współpracy ze szkołami specjalnymi – przeprowadzone 4 warsztaty.
- Ścieżka zwiedzania dla osób niewidomych „Sztuka przez dotyk” - odwiedziny 4 grup zorganizowanych.
- Warsztaty pokazowe i zapoznanie ze ścieżką zwiedzania „Sztuka przez dotyk” dla grupy przyszłych asystentów osób niewidomych szkolących się w ramach projektów z UE.
- Konsultacje w Polskim Związku Niewidomych prowadzone przez przedstawicieli muzeum oraz zespołu ds. projektu informacji wizualnej, dotyczące dostosowania nowej siedziby Muzeum Śląskiego do potrzeb osób niewidomych.

IV. Działalność wydawnicza

Publikacje książkowe: 9. Łączny nakład **4 058 egz.**

1. *Michał Cała. Metropolia.* Teki zawierające zestaw 6 fotografii M. Cały i biogram artysty (liczba zestawów: 100).
2. Beata Grochowska: *Jaroszek i pani muza*, MSK 2013 (nakład 500 egz.).
3. Karol Józwiak: *Zofia Rydet. Inwentaryzacja wizerunków*, wyd. MSK 2013. Publikacja wydana wspólnie z Fundacją im. Zofii Rydet z Krakowa (nakład 330 egz.)
4. Agnieszka Kołodziej-Adamczuk, Magdalena Czerny, Adam Kowalski: *7 wymiarów scenografii* (katalog wystawy), wyd. MSK 2013 (nakład: 298 egz.).
5. *Niewidomi i Sztuka.* Red: Joanna Knapik, wyd. MSK 2013 (nakład: 80 egz.).
6. Krystyna Pieronkiewicz-Pieczko, Małgorzata Paul: *Lale, misie, koniki... Zabawki w zbiorach Muzeum Śląskiego w Katowicach.* MSK 2013. Katalog zbiorów (nakład: 800 egz.).
7. *Sztuka i Przemysł. Paradygmat innowacji – dziedzictwo kulturowe na obszarach przemysłowych Niemiec i Polski.* Red: Irma Kozina, wyd. MSK 2013 (nakład 1.000 egz.).
8. Waldemar Odorowski: *Architektura Katowic w latach międzywojennych 1922-1939*, wyd. MSK 2013 (nakład 800 egz.).
9. Sonia Wilk: *Vivat Insita. Na granicy iluzji. Malarstwo Reginy Jędrzejowskiej.* Katalog wystawy, wyd. MSK 2013 (nakład 150 egz.).

Foldery i ulotki:

liczba tytułów: 47

łączny nakład: 89 130 egz.

Zaproszenia:

liczba tytułów: 12

Plakaty:

liczba tytułów: 24

łączny nakład: 3 904 egz.

W 2012: publikacje zwarte – 20; ulotki i foldery – 66; plakaty – 36; zaproszenia – 21

V. ZBIÓR MUZEALIÓW**ZBIOR MUZEALIOR:**

W 2013 roku zbiór muzealiów własnych Muzeum Śląskiego powiększył się o 2 592 obiekty, w tym: 351 zakupów i 2 241 darów. Ponadto przyjęto do Muzeum 8 depozytów.

Ogółem liczba muzealiów na 31.XII.2013 wynosi ok. **115 928** obiektów.

(Na 31.12.2012 wynosiła ok. 113 336 muzealiów, w tym w Centrum Scenografii Polskiej Oddziale Muzeum: 10 214).

LICZBA WPISÓW DO INWENTARZA

W 2013 roku dokonano **1 874** wpisów do inwentarza muzealiów, w tym 1 627 wpisów Muzeum Śląskiego i 247 Centrum Scenografii Polskiej.

LICZBA KART EWIDENCYJNYCH

Liczba kart ewidencyjnych ogółem wynosi **64 554**, w tym dla Muzeum Śląskiego - 56 436, dla CSP – 8 118. W roku 2013 w Muzeum Śląskim założono 4 936 kart, w CSP – 1 198 kart, ogółem **6 134** kart, w tym z dokumentacją wizualną **3 519**.

NABYTKI**CENTRUM SCENOGRAFII POLSKIEJ**

Zakup obrazów autorstwa Józefa Szajny jest fundamentalny dla spójności części kolekcji prac scenograficznych zgromadzonych w Centrum Scenografii Polskiej Oddziale Muzeum Śląskiego. Możliwość pokazania projektów, które formalnie łączą problemy zakorzenione w malarstwie materii, wykorzystującym techniki collage'u, stanowi uzupełnienie historycznego rozwoju tematów sztuki czerpiącej z metaforyki destruktu i tradycji polskiego *Teatru Śmierci*, rozwiniętego w wyniku ewolucji malarstwa abstrakcyjnego. W przypadku twórczości Józefa Szajny pozyskane dzieła poszerzają zagadnienia związane z *Teatrem Narracji Plastycznej*, którego artysta jest twórcą, jako jeden z najważniejszych awangardzistów XX wieku.

DZIAŁ DOKUMENTACJI MECHANICZNEJ

Dział gromadzi fotografie w 2 zespołach: fotografii dawnej i współczesnej, zgodnie z przyjętym zakresem tworzenia zbioru. Wśród fotografii pozyskanych w 2013 roku znajdują się prace J. Leczyńskiego, spuścizna po M. Apathy, fotografie J. Makala, nagrodzone fotografie laureatów Grand Press Photo 2013 - M. Legierskiego i A. Goli, fotografie obyczajowe i społeczne.

DZIAŁ ETNOGRAFII

Zgodnie z planem i profilem zbiorów dział wzbogacił się m.in. o narzędzia: pług z XIX wieku, magiel pokojowy żeliwny z pocz. XX wieku, szatkownicę do kapusty i pralkę dzwonową z lat międzywojennych. Pozyskano zabytki związane z dzieciństwem: pamiątki chrztu, ubranka dziecięce z

lat międzywojennych i powojennych, chodzik dla dziecka z lat 50/60. XX wieku oraz rozbudowano kolekcję zabawek o obiekty z lat 70. XX wieku.

Nowe nabytki to także przedmioty zdobnictwa wewnątrz: przede wszystkim przedmioty z lat 70. XX wieku (ryba szklana, kosz na owoce, flakony) oraz z lat międzywojennych (fabryczne i ręcznej roboty kapy na łóżka i ręczniki), a także przedmioty związane z kulturą mieszczańską: komplet mebli sypialnianych z lat 40. XX wieku, wykonanych przez stolarza z Bierunia Nowego, ubiory kobiece, dodatki do stroju, ozdoby stroju - głównie z lat międzywojennych.

Wzbogacono kolekcję związaną z kulturą górniczą o mundury górnicze, dyplomy, ozdobnie oprawione dyplomy, kufle z lat przedwojennych i po II wojnie światowej, drewniany krzyż tzw. górniczy z lat 20. XX wieku.

Do działu pozyskano też pamiątki dewocyjne i części stroju chłopskiego (elementy stroju rozbarskiego i pszczyńskiego, chusty, kaftany, fartuchy, z pocz. XX wieku oraz z lat międzywojennych).

DZIAŁ HISTORII

Obecnie dział koncentruje się na gromadzeniu eksponatów dokumentujących pierwszą połowę XX wieku na Górnym Śląsku. Do najciekawszych eksponatów należy zaliczyć zbiór dokumentujący losy jednej z katowickich rodzin, którego część jest podstawą przygotowywanej publikacji, afisze z obwieszczeniami z wkroczenia wojsk polskich na Zaolzie. Zbiory kartograficzne wzbogaciły się o rzadką mapę granicy prusko-austriackiej na Śląsku w roku 1769. W miarę możliwości cały czas wzbogaca się kolekcję techniki i ikonografię.

DZIAŁ PLASTYKI NIEPROFESJONALNEJ

Zgodnie z planem i profilem zbiorów pozyskano prace śląskich twórców naiwnych – między innymi W. Pieczki, P. Wróbla, M. Idziaszka, E. Sówki oraz grafiki J. Nowaka. W zbiorach znalazły się także prace wybitnych twórców spoza Śląska, między innymi K. Okonia, L. Więcka czy L. Płonkowej.

Najbardziej znaczące było pozyskanie dzięki środkom Ministerstwa Kultury (Program Operacyjny Regionalne Kolekcje Sztuki) czterech rysunków Edmunda Monsiela, które w znaczący sposób podniosły rangę kolekcji polskiego art brut w Muzeum Śląskim.

DZIAŁ SZTUKI

Uwaga generalnie skupiona jest na wzbogacaniu kolekcji polskiej o dzieła reprezentujące najaktualniejsze zjawiska sztuki powojennej w zakresie malarstwa, fotografii artystycznej, rzeźby i plakatu. Równolegle, choć w mniejszym zakresie, sukcesywnie uzupełniana jest Galeria Malarstwa Polskiego z lat 1800-1945. Starania koncentrują się m.in. na odtwarzaniu stanu galerii, której dzieła z przedwojennej kolekcji w dużym stopniu zaginęły. Taki charakter ma również zakupiony obraz Jozefa Brandta „Niebezpieczna przeprawa” o wysokiej wartości merytorycznej. Wpisuje się on do grupy najbardziej znaczących dzieł w kolekcji malarstwa. Zakup tego wybitnego dzieła był możliwy dzięki znacznemu dofinansowaniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji projektu „Kolekcje muzealne”.

We własnym zakresie zakupiono dwa obiekty z okresu socrealizmu, który dość nielicznie jest reprezentowany w zbiorach muzealnych, są to: obraz S. Wasilkowskiego „Hutnicy” oraz projekt

plakatu autorstwa Gajeckiej-Wilczyńskiej, przygotowany na Światowy Festiwal Młodzieży i Studentów w Warszawie w 1955 roku.

Zakupy uzupełniane są darami, co łącznie wpisuje się w sukcesywne uzupełnienia dotychczasowych kolekcji o kolejne nazwiska artystów bądź kolejne dzieła artystów reprezentowanych już w kolekcji.

11 grudnia 2013 roku Muzeum Śląskie w Katowicach oraz Archidiecezja Katowicka podpisały umowę na przekazanie w depozyt zbiorów sztuki sakralnej zgromadzonych w Muzeum Archidiecezjalnym. Kolekcja w istotny sposób wzbogaci wystawę śląskiej sztuki sakralnej, która będzie jedną ze stałych ekspozycji prezentowanych w nowej siedzibie Muzeum Śląskiego.

RUCH MUZEALIÓW

Liczba wypożyczeń w roku 2013: 2 892

w tym:

- wypożyczenia do muzeum – 1 008
- wypożyczenia z muzeum – 854 (790 eksponatów wydano na zewnątrz do celów ekspozycyjnych, 64 do konserwacji)
- wypożyczenia wewnętrzne - 1 030 (878 eksponatów wydano do celów ekspozycyjnych, 152 do konserwacji)

VI. INWENTARZ ELEKTRONICZNY I DIGITALIZACJA ZBIORÓW

Nazwa użytkowanej internetowej bazy inwentarzowej: MUSNET

Muzeum Śląskie:

Liczba wprowadzonych rekordów 4 899 (w tym z dokumentacją wizualną 2 929).

Liczba rekordów ogółem 4 4200 (w tym z dokumentacją wizualną 21 918).

Centrum Scenografii Polskiej:

Liczba wprowadzonych rekordów 1 205 (w tym z dokumentacją wizualną 1 205).

Liczba rekordów ogółem 5 437 (w tym z dokumentacją wizualną 5 437).

Liczba pozycji wpisanych do elektronicznego katalogu MUSNET w 2013 roku: **6 104**

Realizacja dokumentacji ewidencyjnej i wizualnej jest traktowana przez Muzeum priorytetowo w związku z tworzeniem elektronicznego zbioru kart ewidencyjnych do elektronicznego inwentarza muzealiów. Liczba muzealiów niemających dokumentacji wizualnej kształtuje się różnie w różnych Działach - w zależności od zasobów i specyfiki posiadanych zbiorów.

W bazie komputerowej LIBRA2000 jest wpisanych ogółem **24 014 rekordów**, co stanowi ok. 40% księgozbioru Biblioteki Muzeum Śląskiego.

Digitalizacja zbiorów

Na stronie internetowej trwa zamieszczanie wizerunków obiektów w wersji „3D”, pozwalające na oglądanie obiektów przestrzennych w widoku 360 stopni. Liczba zdigitalizowanych obiektów udostępniona na stronie www.muzeumslaskie w roku 2013 – 121 obiektów w formacie 3D.

Ogółem w internetowej wyszukiwarce zbiorów znajduje się udostępnionych 1449 reprodukcji cyfrowych (zdjęć) i 149 obiektów w wersji 3D.

Liczba obiektów zdigitalizowanych w Pracowni Digitalizacji w roku 2013: **2 674**

Dział	liczba zdigitalizowanych obiektów
Dokumentacja Mechaniczna	1576
Prac. Dziedzictwa Industrialnego	17
Etnografia	470
Historia	203
Plastyka Nieprofesjonalna	213
Sztuka	195
Digitalizacja zbiorów w 2013	2 674

VII. BIBLIOTEKA:

Liczba odwiedzin w czytelnicy: 516 osób (w tym 60 czytelników z zewnątrz)

Liczba wypożyczeń: 911 vol.

Liczba pozycji wpisanych do elektronicznego katalogu LIBRA 2000: 2 678 (ogółem wpisów - 24 038)

Nabytki: zakupy – 20 vol.; dary – 431 vol.; wymiana - 905 vol.

Liczba zbiorów bibliotecznych ogółem wynosi ponad 40 000 vol.

Digitalizacja zbiorów bibliotecznych:

Biblioteka Muzeum Śląskiego jest członkiem Śląskiej Biblioteki Cyfrowej. W 2013 roku zdigitalizowano i udostępniono w Kolekcji Zbiorów Dawnych Biblioteki Muzeum Śląskiego w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej 2 wolumeny.

VIII. PRACE KONSERWATORSKIE

- Pracownia konserwacji malarstwa MŚ:

konserwacje pełne – 9

konserwacje częściowe – 80

konserwacje zabezpieczające - 56

- Pracownia konserwacji metalu MŚ:

konserwacje pełne – 11

konserwacje częściowe – 19

konserwacje zabezpieczające - 26

(W roku 2012: konserwacje pełne 184; częściowe 522; zabezpieczające 198)

IX. PRACE NAUKOWO - BADAWCZE

Publikacje pracowników wydane poza miejscem pracy:

1. Maria Renata Abłamowicz: *Zwierzęce szczątki kostne – analiza*, w: *Założenie Rezydencjonalne Sapiehów w Dubnie*, red. H. Karwowska, A. Andrzejewski. Muzeum Podlaskie w Białymstoku, Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, Białystok 2013.
2. Edward Długajczyk: *Pechowcy. Księga afer szpiegowskich na Górnym Śląsku w okresie międzywojennym*, Leszno 2013.
3. Katarzyna Jarmuł: *Ikona. Pojęcia, zarys teologii i historii, techniki wykonania*, w: *Ikonosfera*, zeszyt 2 – materiały poseminaryjne, Muzeum Ikon w Supraślu, Supraśl 2013.
4. Małgorzata Kurgan-Przybylska: *Neolit*, w: *Archeologia. Górny Śląsk*, pod red. E. Tomczak, e-book, Śląskie Centrum Dziedzictwa Kulturowego, 2013 (www.scdk.pl).
5. Izabela Oleaszewska-Porzycka: *Wpływ hobby i pasji pracowników bibliotek na ich aktywność zawodową*. W: M. Wojciechowska (red.). *Bibliotekarze i czytelnicy w dobie nowych technologii i koncepcji organizacyjnych bibliotek*. Wydawnictwo Ateneum-Szkoły Wyższej, Gdańsk 2013.
6. Agata Sady w: M. Furmanek, M. Ehlert, M. Grześkowiak, A. Hałaszkowski, M. Krupski, M. Mackiewicz, A. Sady: *Interdyscyplinarne badania stanowiska z rowami kultury jordanowskiej w Dobkowicach, woj. dolnośląskie*, w: *Pierwszy Kongres Archeologii Polskiej*, red. A. Błażejewski et al. Zarząd Główny Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich, Warszawa 2013.
10. Agata Sady w: A. Hałaszkowski, M. Grześkowiak, P. Jaźwiec, M. Krupski, A. Sady, A. Dwojak, W. Łęcki: *Nowe metody eksploracji naczyń z grobów ciałopalnych. Wstępne wyniki badań*, w: *Pierwszy Kongres Archeologii Polskiej*, red. A. Błażejewski et al. Zarząd Główny Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich, Warszawa 2013.
7. Dagmara Stanosz: *Przez sztukę o tolerancji* na stronie Portalu Edukacji Muzealnej. <http://www.edukacjamuzealna.pl/artykuly.aspx?o=4939>
8. Sonia Wilk: Artykuły w katalogu wystawy „Pamięć pracy”: Artyści związani z górnictwem – plastyka nieprofesjonalna na Śląsku.
9. Sonia Wilk: *Maria Wnęć*. Katalog prezentowanej na terenie Huty Uhtemann w Katowicach-Szopienicach w ramach Industriady.

Wykłady pracowników wygłoszone poza muzeum:

dr Maria Renata Abłamowicz:

- poster „Archeozoological study of mammals from Tell el-Farkha”, konferencja: *The Nile Delta as a centre of cultural interactions between the Upper Egypt and the Southern Levant in the 4th millennium B.C.*
- M. Przybyła, P. Włodarczak, A. Szczepanek, R. Abłamowicz, M. Podsiadło, K. Pyżewicz, W. Grózdź, M. Frankiewicz, K. Tunia „Interdyscyplinarne badania pochówku zbiorowego kultury amfor kulistych z Koszyc, pow. Proszowicki”, konferencja: *XVIII Śląskie Sympozjum Archeologiczne. Śląsk i Europa od pradziejów do współczesności*.
- *Egipt miejscem magicznym* - wykład dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

dr Joanna Knapik:

- wystąpienie *Rola zmysłów w edukacji kulturowej* podczas konferencji "Człowiek potrzebuje korzeni i skrzydeł. Edukacja regionalna".

Małgorzata Kurgan-Przybylska:

– *Kontekst prawny pozyskiwania zbiorów archeologicznych przez Muzeum*, wystąpienie na ogólnopolskiej konferencji poświęconej muzealnictwu archeologicznemu w Muzeum Archeologicznym w Krakowie.

Jarosław Racięski:

– *Historia jako czynnik spójności społecznej? Konfrontacje z przeszłością* - wystąpienie na międzynarodowej konferencji „Rola muzeów w kształtowaniu kultury pamięci w Polsce i w Niemczech”.

Agata Sady:

– M. Furmanek, M. Krupski, M. Ehlert, M. Grześkowiak, A. Hałuszko, M. Mackiewicz, A. Sady, „Założenie z rowami kultury jordanowskiej w Dobkowicach, woj. dolnośląskie”, konferencja: *XVIII Śląskie Sympozjum Archeologiczne. Śląsk i Europa od pradziejów do współczesności*, Kamień Śląski.

– M. Furmanek, M. Krupski, M. Mackiewicz, A. Podgórski, A. Sady, „Monumentalne założenie w Pietrowicach Wielkich, stan. 13, woj. śląskie; konferencja: *XVIII Śląskie Sympozjum Archeologiczne. Śląsk i Europa od pradziejów do współczesności*, Kamień Śląski. (Praca realizowana i finansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012-2014 (projekt pt. „Narodziny nowego świata. Neolityczna transformacja i krajobraz kulturowy na Śląsku”).

– M. Furmanek, A. Rapiński, A. Sady, T. J. Chmielewski, K. Gediga, A. Hałuszko, B. Kufel-Diakowska, U. Piszcz, „Groby, osady i rowy. Interdyscyplinarne badania w Dzielnicy, gm. Cisek, woj. opolskie”, konferencja: *XVIII Śląskie Sympozjum Archeologiczne. Śląsk i Europa od pradziejów do współczesności*, Kamień Śląski. (Praca i badania realizowane i finansowane przez Opolskiego Wojewódzkiego konserwatora Zabytków w Opolu, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego jako projekt badawczy nr N N109 221336, pt. „Geochemia w archeologii. Analiza zawartości fosforu w glebie jako wskaźnik dawnego osadnictwa” oraz Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012-2014 (projekt pt. „Narodziny nowego świata. Neolityczna transformacja i krajobraz kulturowy na Śląsku”).

– S. Chwałek, I. Malik, M. Wistuba, A. Sady „Cechy rzeźby i osadów Małej Panwi jako przykład przekształcenia doliny dawnego hutnictwa”, konferencja: *XVIII Śląskie Sympozjum Archeologiczne. Śląsk i Europa od pradziejów do współczesności*.

– *Interdyscyplinarne badania stanowiska z rowami kultury jordanowskiej w Dobkowicach, woj. dolnośląskie* – M. Furmanek (Instytut Archeologii, Uniwersytet Wrocławski), M. Ehlert (Instytut Archeologii, Uniwersytet Wrocławski), M. Grześkowiak (Instytut Archeologii, Uniwersytet Wrocławski), A. Hałuszko (Instytut Archeologii, Uniwersytet Wrocławski), M. Krupski (Instytut Archeologii, Uniwersytet Wrocławski), M. Mackiewicz (Instytut Archeologii, Uniwersytet Wrocławski), A. Sady (Muzeum Śląskie w Katowicach), poster prezentowany na I Kongresie Archeologii Polskiej w Warszawie.

Jacek Soida:

- P. Dulęba, J. Soida, „Nowe dane do studiów nad osadnictwem celtyckim w dorzeczu Psiny i Troi (Górny Śląsk)”; konferencja: *Keltové 2013*, Czeskie Buchlovice.
- P. Dulęba, J. Soida, „Nowe dane do studiów nad osadnictwem celtyckim w dorzeczu Psiny i Troi”, konferencja: *XVIII Śląskie Sympozjum Archeologiczne. Śląsk i Europa od pradziejów do współczesności*, Kamień Śląski.

Michał Witkowski:

- *Wojna propagandowa/wizualizacja wojny*, wystąpienie na: „Koniec starego świata – początek nowego. Społeczeństwo Górnego Śląska wobec I wojny światowej. Źródła i metody”.

Sonia Wilk:

- *Zapomniani i odkryci” Art brut w kolekcji Muzeum Śląskiego w Katowicach* - referat na sympozjum naukowym „Polskie art brut 2013”, Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku.
- *Owoce rajskiego drzewa – główne wątki tematyczne wystawy w kontekście historii polskiej plastyki nieprofesjonalnej*’, Wystąpienie w Muzeum w Saarijarvi (Finlandia).
- *Rola Warsztatów Terapii Zajęciowej w kształtowaniu postawy twórczej*, Wykład w MBP w Jaworznie na otwarciu wystawy pokonkursowej „Magia kolorów”.
- *Czym jest oryginalność? Jak w sztuce „mówić własnymi słowami?”*- wystąpienie w MDK Katowice-Szopienice, otwarciu wystawy pokonkursowej.
- *Kolekcja czy zbiór? Przemyslenia z perspektywy muzealnika* referat na konferencji w ramach Autofestivalu, organizowanej przez Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu.
- Prelekcja na temat socjalizacyjnej funkcji sztuki w przypadku osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz moderowanie dyskusji na ten temat w trakcie sympozjum naukowego organizowanego przez Górnośląską Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Mysłowicach.

Centrum Scenografii Polskiej

Agnieszka Kołodziej-Adamczuk:

- Wystąpienie *Scenografia w przestrzeni miasta* i udział w sesji naukowej *Odłony polskiej scenografii między XX i XXI wiekiem*. zorganizowanej przez Katedrę Teatru i Dramatu Wydziału Polonistyki UJ i Katedrę Scenografii ASP w Krakowie.
- Wystąpienie *Lalka w scenografii teatralnej* i udział w konferencji popularnonaukowej *Lalka. Bajka. Dziecko* zorganizowanej przez Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy.
- Prelekcja *Wokół Szajny*. Współprowadzenie: A. Koecher – Hensel (ISPAN. Prelekcja w rzeszowskim BWA w ramach festiwalu *Źródła Pamięci. Szajna-Grotowski-Kantor 2013*.

Adam Kowalski:

- *Wykład Wystawianie scenografii. Tradycja Jerzego Moskala i Centrum Scenografii Polskiej*. Norweska Akademia Teatralna w Fredrikstad w Norwegii.

Sylwia Ryś:

- Wykład *Świat teatrem a aktorami w nim my* dla Uniwersytetu III Wieku w MBP Katowice.

Inne formy aktywności:

Beata Grochowska:

- funkcja sekretarza Komitetu Okręgowego Olimpiady Artystycznej sekcji plastyki.

Katarzyna Jarmuł:

- przewodniczenie komisji egzaminacyjnej Eliminacji Okręgowych Olimpiady Artystycznej sekcji plastyki.

Krystyna Pieronkiewicz-Pieczko:

- praca eksperta MKiDN w zespole ds. oceny merytorycznej i społecznej wniosków w ramach programu Dziedzictwo kulturowe. Priorytet Kultura Ludowa.

Sonia Wilk:

- Przewodniczenie Jury konkursu plastycznego dla osób niepełnosprawnych organizowanego przez Oddział Śląski PFRON.
- udział w pracach jury jako członek kapituły konkursu plastycznego „Kolej na cztery pory roku” organizowanego przez Koleje Śląskie.
- Przewodniczenie Jury konkursu plastycznego im. Pawła Wróbla.
- Przewodniczenie Jury konkursu plastycznego organizowanego przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo.

Zakresy badań:

Centrum Scenografii Polskiej

- Projekt „Miasto – teatr” badający relacje pomiędzy teatrem, a przestrzeniami miejskimi i performatywnym charakterem przestrzeni oraz środowiska społecznego. W ramach projektu zostały zrealizowane wywiady z badaczami i twórcami teatru opracowane przez Agnieszkę Kołodziej-Adamczuk przewidziane do publikacji w roku 2015. W programie działań projektowych podjęta została również współpraca ze społecznościami i organizacjami lokalnymi - coroczny monitoring i dokumentacja projektów studenckich z wszystkich polskich uczelni artystycznych kształcących scenografów.
- Opracowanie i analiza zbiorów pod kątem przygotowania scenariusza pierwszej wystawy stałej dotyczącej scenografii polskiej. Wybór najbardziej reprezentatywnych obiektów z zakresu powojennej scenografii polskiej wraz z kwerendami i przeglądem obiektów z kolekcji instytucjonalnych i prywatnych. Opracowanie i wybór zbiorów pod kątem scenariusza posłużył również do przyjęcia kierunków uzupełnienia i dalszego rozwoju kolekcji Centrum.

Dział Archeologii

- „Projekt Celt”. Realizowany we współpracy z dr. Przemysławem Dulębą (Uniwersytet Warszawski/Uniwersytet Wrocławski) mający na celu odtworzenie osadnictwa ludności kultury lateńskiej na Płaskowyżu Głubczyckim. Prowadzenie badań wykopaliskowych oraz badania archeobotaniczne na stanowisku nr 13 w Samborowicach (AZP 102-38/117); Organizacja i przeprowadzenie badań powierzchniowych w Samborowicach, Gm. Pietrowice Wielkie, woj. Śląskie.
a) Analiza fragmentów wydzielonych materiałów botanicznych, węgla drzewnych i drewna zachowanego w osadach obiektów ze stanowiska nr 11 w Pietrowicach Wielkich. (w ramach projektu: „Projekt Celt”).
- „Narodziny nowego świata. Neolityczna transformacja i krajobraz kulturowy na Śląsku (ok. 5500-2200 lat p.n.e.)”. Interdyscyplinarny projekt (nr 11H 11 015580) kierowany przez dr. Mirosława Furmanka (Uniwersytet Wrocławski, Instytut Archeologii) mający na celu badanie wczesneolitycznych kultur kręgu naddunajskiego na Płaskowyżu Głubczyckim. Badania archeobotaniczne na wielokulturowym stanowisku w Dzielnicy, gm. Cisek, woj. opolskie.

a/ *Analiza botaniczna materiałów ze stanowiska nr 12 w miejscowości Dobkowice, gm. Kobierzyce, woj. dolnośląskie.*"

b/ udział w badaniach wykopaliskowych na stanowisku archeologicznym w Dzielnicy, gm. Cisek, woj. opolskie, w zakresie archeobotaniki.

- Analiza archeozoologiczna zwierzęcych szczątków kostnych ze stanowiska Stary Rynek w Częstochowie, woj. śląskie z badań w 2012 r. (analiza, raport).
- Analiza archeozoologiczna zwierzęcych szczątków kostnych ze stanowiska 2 w Jakuszowicach, woj. świętokrzyskie z badań w 2012 r. (analiza, raport).
- Analiza archeozoologiczna zwierzęcych szczątków kostnych ze stanowiska w Dubnie, woj. podlaskie z badań w 2009 r. (analiza, raport).
- Analiza archeozoologiczna zwierzęcych szczątków kostnych z wykopalisk w miejscowości Kraków-Dębniaki, stanowisko 8, województwo małopolskie, z badań w 2013 r. (analiza, raport).
- Prace nad sporządzeniem opracowania końcowego *Analiza archeozoologiczna zwierzęcych szczątków kostnych pozyskanych w trakcie prac archeologicznych w 2012 roku w obrębie Starego Miasta w Gliwicach, woj. śląskie*, na podstawie wyników z przeprowadzonej analizy zwierzęcych materiałów kostnych (opracowanie obejmuje około 10 000 kości).
- Prace nad sporządzeniem opracowania końcowego *Analiza archeozoologiczna zwierzęcych szczątków kostnych z Domasławia, st. 10, 11, 12, woj. dolnośląskie* (opracowanie obejmuje około 3000 kości).
- udział w terenowych badaniach wykopaliskowych na stanowisku w Tell-el Farcha (Egipt).
- Analiza archeozoologiczna zwierzęcych szczątków kostnych ze stanowiska Tell el-Mura (Egipt) z badań w 2013 r. (raport).
- Prace nad całościowym opracowaniem wyników badań archeozoologicznych (lata 1999-2013 r.) z Komu W na stanowisku w Tell el-Farcha (Egipt) do przygotowywanej monografii *„Aspekty przyrodnicze na stanowisku w Tell el- Farcha”*.
- Analiza botaniczna odcisków zachowanych na polepie ze stanowiska nr 423 w Raciborzu, gm. loco (materiały z archeologicznych badań ratowniczych związanych z inwestycją Polder), dokumentacja fotograficzna, zakończenie analizy oraz przygotowanie sprawozdania z badań: *„Analiza fragmentu ceramiki pod kątem zachowanych odcisków roślinnych”*. Przygotowanie opracowań:
 - a) *Wyniki analizy odcisków zachowanych na polepie ze stanowiska nr 423 w Raciborzu, gm. loco, woj. śląskie;*
 - b) *Analiza domieszki organicznej na fragmentach ceramiki z okresu kultury ceramiki wstęgowej rytej ze stanowiska nr 423 (ZRD 2) w Raciborzu, gm. loco, woj. śląskie.*
- Analiza botaniczna i dokumentacja fotograficzna odcisków zachowanych na polepie, analiza węgla drzewnych i makroskopowych szczątków roślinnych z neolitycznego stanowiska Otice-Rybníčky (Czechy).
- Analiza materiałów ze stanowiska 150 w Raciborzu gm. loco: analiza botaniczna odcisków roślinnych zachowanych na ceramice; analiza fragmentu ceramiki – próba identyfikacji fragmentu węgla drzewnego tkwiącego w przełomie; opracowywanie ceramiki neolitycznej.
- *Analiza botaniczna neolitycznych materiałów z przedwojennych wykopalisk archeologicznych ze stanowiska nr 2 w Raciborzu Studziennej, pow. Racibórz, woj. Śląskie.*
- *„Analiza szczątków roślinnych z bereł sztyletowych z Markosic, powiat krośnieński, woj. lubuskie”*.
- Opracowanie końcowe neolitycznych materiałów ceramicznych ze stan. 423 w Raciborzu.
- Opracowanie końcowe neolitycznych materiałów ceramicznych ze stan. 126 w Raciborzu.

PRACE NAUKOWO- BADAWCZE W REALIZACJI:

- Analiza archeozoologiczna zwierzęcych szczątków kostnych z Gliwic, Stare Miasto, woj. śląskie z badań z 2011 r.
- Analiza archeozoologiczna zwierzęcych szczątków kostnych z Domasławia, st. 10, 11, 12, woj. dolnośląskie z badań w 2007-2008 r.
- *Aspekty przyrodnicze na stanowisku w Tell el- Farcha (Egipt).*
- *Analiza botaniczna węgla drzewnych, makroskopowych szczątków roślinnych oraz odcisków zachowanych na polepie ze stanowiska Otice-Rybníčky (Czechy).*
- *Analiza botaniczna materiałów ze stanowiska nr 17 w Dzielnicy, gm. Cisek, woj. opolskie (w ramach projektu: „Narodziny nowego świata. Neolityczna transformacja i krajobraz kulturowy na Śląsku (ok. 5500-2200 lat p. n. e.)”. Interdyscyplinarny projekt (nr 11H 11 015580)*

- kierowany przez dr. M. Furmanka (Uniwersytet Wrocławski, Instytut Archeologii) mający na celu badanie wczesnoneolitycznych kultur kręgu naddunajskiego na Płaskowyżu Głubczyckim).
- *Analiza botaniczna materiałów ze stanowiska nr 13 w Pietrowicach Wielkich* (w ramach projektu: „Narodziny nowego świata. Neolityczna transformacja i krajobraz kulturowy na Śląsku (ok. 5500-2200 lat p. n. e.)”. Interdyscyplinarny projekt (nr 11H 11 015580) kierowany przez dr. M. Furmanka (Uniwersytet Wrocławski, Instytut Archeologii) mający na celu badanie wczesnoneolitycznych kultur kręgu naddunajskiego na Płaskowyżu Głubczyckim.
 - *Analiza botaniczna materiałów ze stanowiska nr 8 w Pietrowicach Wielkich* (w ramach projektu: „Narodziny nowego świata. Neolityczna transformacja i krajobraz kulturowy na Śląsku (ok. 5500-2200 lat p. n. e.)”. Interdyscyplinarny projekt (nr 11H 11 015580) kierowany przez dr. M. Furmanka (Uniwersytet Wrocławski, Instytut Archeologii) mający na celu badanie wczesnoneolitycznych kultur kręgu naddunajskiego na Płaskowyżu Głubczyckim.
 - Prace terenowe związane z pozyskiwaniem współczesnych okazów do zielnika kariologicznego.

Dział Dokumentacji Mechanicznej

- Projekt dokumentacji audiowizualnych „Zapisy czasu”. Projekt realizowany przez wszystkie działy merytoryczne w skali całego roku. Obejmuje badania terenowe oraz własne prace studyjne pracowników. Jest realizowany etapowo w oparciu o dywersyfikację zadań i przyjęty harmonogram działań. Materiał jest opracowywany przez realizatora i włączony do ewidencji Działu Dokumentacji Mechanicznej.
- Prace badawcze z zakresu historii fotografii na Śląsku.

Dział Etnografii

- 4.05. Jednodniowe badania terenowe i „Zapisy czasu” – dokumentacja fotograficzne uroczystego egzaminu młodzieży ewangelickiej z Cieszyna przystępującej do Konfirmacji.
- 12.05. Jednodniowe badania terenowe i „Zapisy czasu” – dokumentacja fotograficzne uroczystości przystąpienia młodzieży ewangelickiej z Cieszyna do Konfirmacji.
- 20.05. Jednodniowe badania terenowe i „Zapisy czasu” – dokumentacja fotograficzna uroczystości zielonoświątkowych w Cieszynie – smażenie na ognisku jajecznic.
- Jednodniowe badania terenowe i „Zapisy czasu” – rejestracja dźwiękowa i filmowa pracy artystów: rzeźbiarza Czesława Kubika i hafciarki Marii Kubik z Czechowic – Dziedzic.
- 20.06. Jednodniowe badania terenowe i „Zapisy czasu” - Orzech k. Tarnowskich Gór – realizacja filmu „W maglu”, prezentującego maglowanie w maglu z XIX wieku używanym do dziś, który MŚ ma zamiar przejąć w darze.
- Jednodniowe badania terenowe; zapis dźwiękowy wywiadu z S. Sapińską z Będzina, która odnalazła pamiętnik Rutki Leskiej, Żydówki z Będzina. Wywiad nt. wzajemnych relacji polskiej i żydowskiej społeczności w Będzinie.
- Jednodniowe badania terenowe - rejestracja filmowa i fotograficzna 71 Konkursu Szopek Krakowskich na rynku głównym w Krakowie (5.XII.). Zapis wywiadów z szopkarzami.
- Prace badawcze „Zwyczaje pogrzebowe na Górnym Śląsku” - biblioteka/literatura oraz w terenie: zakład pogrzebowy „Botor” w Rudzie Śląskiej, wywiady u osób prywatnych, poszukiwanie archiwalnej fotografii tematu.
- Prace badawcze „Cykl roku obrzędowego w obrazkach dewocyjnych” różnych technik. Prace badawcze kolekcji kilkuset obrazków w różnych technikach – druki czarno-białe, barwne, litografie, staloryty.
- Prace badawcze „Pamiętki rodzinne dokumentami życia rodzinnego i społecznego”. Zebranie, poznanie i analiza kilkuset różnego typu pamiętek związanych z najważniejszymi momentami przejścia – narodziny, chrzest, roczek, komunie święta, ślub, rocznice ślubu, śmierć.

Dział Historii

- badania z zakresów: historia Górnego Śląska; dzieje szlachty śląskiej; powstania śląskie i plebiscyt; historia przemysłu śląskiego.

Pracownia Historii Powstań Śląskich

- Opracowywanie materiałów powstańczych z części byłego Archiwum Powstań Śląskich w postaci tekstów źródłowych. W roku 2013 zajmowano się kolejnym tomem: Naczelną Komendą Wojsk Powstańczych.
- Sporządzenie spisów personalnych powstańców śląskich (weryfikacyjne, odznaczeniowe), przeznaczonych do publikacji na nowej podstronie Pracowni Historii Powstań Śląskich.

Dział Plastyki Nieprofesjonalnej

- Organizacja konferencji naukowej na temat sztuki osób chorych psychicznie.
- Opracowywanie materiału dotyczącego działających w przeszłości i obecnie grup plastycznych na Śląsku.
- Penetracja amatorskich środowisk plastycznych, obserwacja pracowni działających przy Warsztatach Terapii Zajęciowej, uczestnictwo w wystawach i konkursach.
- Tworzenie bazy danych dotyczącej sztuki art brut oraz outsider art w Polsce i w Europie.

Dział Sztuki

- Opracowywanie zbiorów:
uzupełnianie i weryfikacja informacji - dotyczących autorów lub dzieł z własnych kolekcji muzealnych – w kontekście przygotowywanego katalogu zbiorów sztuki polskiej po 1945 roku oraz w zakresie rzemiosła artystycznego - m.in. współpraca z Muzeum Narodowym w Krakowie w zakresie majoliki nieborowskiej w zbiorach muzealnych.
- Kolekcja plakatu polskiego po 1945 roku - tworzenie bazy źródłowej: weryfikacja autorstwa, datowania poprzez badanie zasobów informacyjnych publikowanych (m.in. katalogi Domów Aukcyjnych, katalogi wystaw i inne bieżące wydawnictwa) oraz poprzez kolekcjonerskie internetowe bazy danych, serwisy filmowe i teatralne jak również bezpośrednio poprzez materiał porównawczy prac autorów.
- Ikony - badania w zakresie opracowania kolekcji ikon we współpracy z Muzeum Ikon w Supraślu - przekazanie kolekcji ikon /zbiory własne/ tytułem badań i opracowania merytorycznego w zakresie określenia szkół malarskich, proveniencji, tematu i weryfikacji datowania ikon, przez zespół ekspertów. Uczestnictwo w corocznych seminariach roboczych nt. ikon w Muzeum Ikon w Supraślu.
- poddanie dwu obrazów Aleksandra Gierymskiego (*Pomarańczarka* i *Sjesta włoska*) nieinwazyjnym badaniom mającym pełniej odtworzyć proces powstawania dzieł. Wykonane zdjęcia rentgenowskie oraz fotografie w podczerwieni są pierwszym etapem współpracy Muzeum Śląskiego oraz Muzeów Narodowych w Warszawie i Krakowie w ramach organizacji wystawy monograficznej poświęconej twórczości braci Gierymskich.

X. WSPÓŁPRACA Z PLACÓWKAMI ZAGRANICZNYMI I PROJEKTY MIĘDZYNARODOWE

- Międzynarodowy projekt „Traces of 1914”, koordynowany przez Muzeum w Oberhausen, którego celem jest upamiętnienie stuletniej rocznicy wybuchu I wojny światowej. W projekcie biorą udział muzea i szkoły z Polski, Niemiec, Francji i Belgii.
- Dzień Kultury Łotewskiej, 16.04.2013 we współpracy z Ambasadą Łotwy.
- Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego w Kairze (udział dr Marii Renaty Abłamowicz w badaniach wykopaliskowych na stanowisku z okresu proto- i predynastycznego w Tell el-Farcha (Egipt).
- Finlandia – współpraca z Muzeum Współczesnej Sztuki Ludowej w Kokkoli. Organizacja wystawy polskiej sztuki nieprofesjonalnej *Owoce rajskiego drzewa* w muzeach w Kokkola, Saarijärvi i Lappeenranta.
- Zollverein w Essen. Prezentacja artystów zawodowo związanych z przemysłem, między innymi Jana Nowaka, Rudolfa Riedla, Józefa Rokstrocha, Pawła Wróbla, Krzysztofa Websa w ramach projektu „Pamięć pracy”.
- Współpraca z instytucjami zajmującymi się art brut i outsider art w ramach European Outsider Art Association (EOA).

- Udział w projekcie SharedSpace finansowanym przez Unię Europejską w ramach programu Kultura. W trzyletnim projekcie bierze udział 12 instytucji z całej Europy, m.in. Victoria and Albert Museum, Akademia Teatralna w Pradze, Fińska Galeria Narodowa, Instytut Raszewskiego.
- Współpraca z Norweską Akademią Teatralną – m.in. opracowanie wstępnej treści porozumienia o stałej współpracy, wykład Adama Kowalskiego w Fredrikstad oraz Serga Von Arx z NTA w Katowicach.
- Muzeum Śląskie w oparciu o umowy o współpracy stale współdziała z Muzeum Ziemi Śląskiej w Opawie i Muzeum Śląskim w Görlitz .
- Przedstawiciele Muzeum Śląskiego w Katowicach i Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu wspólnie przebywali w dniach 11–18 września 2013 roku z wizytą na Białorusi oraz Litwie. Uczestnicy wyjazdu wzięli udział w uroczystych obchodach 75. rocznicy powstania Muzeum Adama Mickiewicza w Nowogrodku. Poza uczestnictwem w jubileuszowych obchodach istotnym celem wyjazdu były spotkania i rozmowy zmierzające do nawiązania kontaktów i współpracy międzymuzealnej w zakresie wystawienniczym, konserwatorskim i naukowo-badawczym. Nawiązano kontakty z Instytutem Polskim w Mińsku, Litewskim Muzeum Sztuki oraz Instytutem Polskim w Wilnie.
- Biblioteka współpracuje w ramach wymiany wydawnictw własnych z 32 instytucjami zagranicznymi.

XI. BUDOWA NOWEJ SIEDZIBY MUZEUM ŚLĄSKIEGO

1. Roboty budowlane w nowej siedzibie Muzeum Śląskiego przy ul. T. Dobrowolskiego

W marcu 2013 roku Muzeum Śląskie i Generalny Wykonawca podpisały umowę przy udziale mediatora sądowego, która obejmuje m.in. przedłużenie realizacji kontraktu o 3 miesiące, odstąpienie Wykonawcy od 12 roszczeń, uwzględnienie przez Zamawiającego 2 roszczeń Wykonawcy, odstąpienie Wykonawcy od żądania zwrotu kosztów pośrednich z tytułu przedłużenia umowy oraz zobowiązanie wykonawcy do dostarczenia urządzeń aktywnych, będących przedmiotem sporu. W maju ugoda została zatwierdzona przez Sąd Okręgowy w Katowicach.

W czerwcu 2013 roku Generalny Wykonawca budowy nowej siedziby Muzeum Śląskiego zakończył zasadnicze prace budowlane i zgłosił gotowość do przekazania obiektu. Oznacza to, że z końcem półrocza rozpoczął się okres przeglądów obiektu z udziałem zespołu Inżyniera Kontraktu, projektantów, Wykonawcy i służb technicznych Muzeum Śląskiego. Odbiory zakończyły się w dniu 2 sierpnia, wydaniem przez Inżyniera Kontraktu i Muzeum Śląskie Świadectwa Przejęcia Robót. Z uwagi jednak na zakres uwag stwierdzonych podczas przeglądów, a także na przeprowadzenie przez Wykonawcę niezbędnych prób do uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu, niezbędne było udostępnienie większości pomieszczeń oraz terenu nowych obiektów muzeum Wykonawcy. Strony uzgodniły (w porozumieniu obejmującym 180 stron maszynopisu), że Muzeum Śląskie udostępni Wykonawcy w całości nowowybudowany obiekt do końca października 2013 roku w celu przeprowadzenia prób końcowych oraz usunięcia istotnych z punktu użytkowania obiektu wad i usterek. Wykonawca zobowiązał się natomiast do ponoszenia wszystkich kosztów związanych z utrzymaniem, ochroną i ubezpieczeniem obiektu.

W październiku zakończone zostały odbiory przez instytucje zewnętrzne, obiekt uzyskał pozytywne opinie Sanepidu, Straży Pożarnej i Urzędu Dozoru Technicznego oraz pozwolenie na użytkowanie obiektu wydane przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Podjęto również niezbędne próby eksploatacyjne oraz szkolenia dla pracowników Muzeum Śląskiego z obsługi systemów i instalacji zamontowanych w obiekcie.

Ze względu na stwierdzone w końcowej fazie budowy oraz na etapie odbiorów miejscowe przecieki wody do wnętrza obiektu, Wykonawca prowadził prace w zakresie doszczelnienia i naprawy izolacji przeciwwodnej obiektu podziemnego, zgodnie z opracowanym programem naprawczym. W dniu 30.10 Muzeum Śląskie oraz Budimex podpisały porozumienie w sprawie przedłużenia udostępnienia obiektu nowej siedziby Muzeum Śląskiego Wykonawcy. Porozumienie dotyczyło m.in. prowadzenia prac naprawczych w zakresie izolacji budynku podziemnego pod nadzorem wspólnie powołanego zespołu

rzeczoznawców, wykonania brakującej instalacji grzewczo-chłodzącej na 3. piętrze budynku adminostracyjno-biurowego, kosztów i zasad utrzymania obiektu do czasu zakończenia usuwania usterek i prac naprawczych. Obecnie - po zabezpieczeniu obiektu przed dostępem wody i jego doszczelnieniu, wskaźniki wilgotnościowe zachowują właściwą normę.

W dniu 30.12.2013 Budimex i Muzeum Śląskie podpisały aneks do porozumienia z dnia 30.10.2013r., zgodnie z którym Wykonawca będzie utrzymywał ochronę i obsługę techniczną obiektu do 31.01.2014. Czas ten potrzebny jest do dokonania płynnego przejścia obiektu od Wykonawcy, w tym wdrożenia obsługi technicznej Zamawiającego do obsługi obiektu, przekazania obowiązków i odpowiedzialności w zakresie ochrony obiektu oraz przejścia wszystkich składników majątku.

W dniu 27.11.2013 pracownicy Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów dokonali na zaproszenie Dyrektora Muzeum oględzin nowej siedziby. W ich wyniku ustalono, że należy: 1. Ustalić, czy substancje używane w procesie uszczelniania będą miały w dalszym okresie wpływ na muzealia składowane w magazynach; 2. Wykonać przed wprowadzeniem muzealiów badania mikrobiologiczne w magazynach i innych pomieszczeniach, gdzie nastąpiły przecieki; 3. Rozważyć zastosowanie systemu sygnalizacji przecieku w magazynach narażonych na to zagrożenie.

W 2013 roku prowadzone były również, w ramach odrębnego kontraktu, roboty przygotowawcze, w zakres których wchodzi przede wszystkim wykonanie przyłączy energetycznych, wodno-kanalizacyjnych i deszczowych do nowej siedziby muzeum, montaż i uruchomienie przepompowni wód drenażowych, wykonanie drogi przeciwpożarowej oraz adaptacja dawnego warsztatu elektryków na budynek techniczny z transformatorownią. Prace w całości zostały wykonane i odebrane.

2. Konkurs na scenariusz *Wystawy stałej historii Górnego Śląska*

W 2013 roku prowadzone były ze zwycięzcą konkursu (firmą AdVenture) negocjacje w trybie zamówienia z wolnej ręki na opracowanie szczegółowej dokumentacji projektowej wystawy stałej. Celem negocjacji było stworzenie i uzgodnienie projektu umowy oraz załączników, w tym dotyczących części merytorycznej wystawy. Z końcem czerwca obie strony tj. Muzeum Śląskie z udziałem zespołu zadaniowego ds. konsultacji scenariusza wystawy i firma AdVenture dokonały obustronnej akceptacji zarówno warunków umowy (zaakceptowano wzór umowy) jak i treści załączników (w tym merytorycznych). Informacja o tym fakcie, łącznie z najważniejszymi dokumentami została przekazana do Urzędu Marszałkowskiego z prośbą o wyrażenie zgody na ich podpisanie przez Muzeum Śląskie. W dniu 9 sierpnia dobiegły końca negocjacje i została podpisana umowa na wykonanie scenariusza i projektu wystawy stałej. Do końca roku prowadzone były prace nad scenariuszem wystawy i doбором zbiorów do wykorzystania na wystawie. Szczegóły dotyczące rozwiązań aranżacyjnych i merytorycznych były na bieżąco uzgadniane na spotkaniach koordynacyjnych z udziałem projektanta i Zespołu Zadaniowego ds. wystawy stałej ze strony zamawiającego (zespółowi powołanemu przez Muzeum Śląskie przewodniczy Jarosław Racięski – kierownik Działu Historii). Planowane zakończenie prac projektowych – czerwiec 2014 roku. Realizacja wystawy stałej powinna być prowadzona na przełomie 2014/2015 roku.

3. Nadzory inwestorskie i nadzory autorskie

Na bieżąco prowadzony jest na budowie nadzór inwestorski pełniony przez Inżyniera Kontraktu oraz nadzory autorskie prowadzone przez projektantów nowego muzeum. W marcu projektant wyczerpał wszystkie nadzory autorskie, z uwagi jednak na przedłużenie kontraktu na budowę Muzeum podpisano porozumienie o pełnieniu przez projektanta w ramach dotychczasowej umowy nadzorów autorskich do zakończenia budowy i odbioru obiektu. Ew. koszty dodatkowych nadzorów zostaną ustalone na drodze porozumienia lub w sądzie.

W celu koordynacji i bieżącego monitorowania postępu robót, na końcowym etapie realizacji robót odbywały się na budowie cotygodniowe Rady Budowy z udziałem przedstawicieli Zamawiającego, Wykonawcy, Projektanta, Inżyniera Kontraktu, Urzędu Marszałkowskiego i innych zaproszonych gości. Spotkania robocze są kontynuowane również na etapie odbiorowym.

4. Audyt zewnętrzny Projektu

Przeprowadzony został zewnętrzny audyt programu, będący obowiązkowym elementem dla dużych projektów dofinansowanych ze środków Regionalnego Projektu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Ostateczną wersję sprawozdania z audytu Muzeum Śląskie przekazało do Instytucji Zarządzającej, nie wniesiono uwag do sprawozdania.

5. System Informacji Wizualnej

W 2013 roku na zlecenie Muzeum Śląskiego opracowany został projekt informacji wizualnej dla nowej siedziby Muzeum. Muzeum zleciło dokonanie oceny projektu pod względem merytorycznym przez Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej. Opinia dot. projektu SIW została przekazana projektantowi SIW celem wprowadzenia niezbędnych korekt. Realizacja systemu informacji planowana jest na 2014 rok.

6. Prace związane z zagospodarowaniem północnej części terenu byłej kopalni Katowice

Równoległe z budową nowej siedziby Muzeum Śląskiego prowadzone są działania zmierzające do kompleksowej rewitalizacji całego terenu po byłej kopalni Katowice. Z uwagi na ograniczone możliwości finansowania inwestycji w pierwszej kolejności Muzeum przygotowuje realizację 3 najważniejszych zadań:

- budowę parkingu naziemnego dla autobusów i samochodów zasilanych gazem,
- adaptację Łaźni Głównej na budynek z przeznaczeniem na funkcje muzealne,
- adaptację budynku Stolarski z przeznaczeniem na funkcje edukacyjne.

Wskazane inwestycje znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie zrewitalizowanej części południowej terenu, stanowiąc obecnie zagrożenie dla przyszłych zwiedzających nową siedzibę Muzeum. Ponadto zrealizowanie takiego zakresu inwestycji pozwoliłoby na całkowite przeniesienie Muzeum Śląskiego z dotychczasowej siedziby na teren po byłej Kopalni Katowice, a tym samym podjęcie decyzji odnośnie dalszego przeznaczenia budynku przy al. Korfantego 3.

W sprawie realizacji w/w inwestycji prowadzone były w 2013 roku wielokrotne konsultacje z Urzędem Marszałkowskim. Rozpatrywano różne warianty, m.in. Muzeum Śląskie wnioskowało do Instytucji Zarządzającej RPO WSL o rozszerzenie zakresu projektu budowy nowej siedziby Muzeum Śląskiego i wykorzystanie oszczędności powstałych w trakcie jego realizacji lub złożenie wniosku na nowy projekt w ramach RPO WSL. Ostatecznie, w czerwcu 2013 Muzeum Śląskie wystąpiło do Urzędu Marszałkowskiego o przekwalifikowanie środków z pozostałego wkładu własnego i przeznaczenie go na ich realizację.

W czerwcu MKiDN ogłosiło nabór projektów do programu „Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014”. Po przeanalizowaniu możliwości ubiegania się przez Muzeum o dofinansowanie w/w projektu, Muzeum wystąpiło do Urzędu Marszałkowskiego z informacją o istnieniu możliwości złożenia wniosku i zabezpieczeniu wkładu własnego na realizację projektu. Jednocześnie Muzeum wystąpiło do Prezydenta Miasta Katowic o wkład finansowy miasta Katowice w realizację projektu (w wys. 3 mln zł, na co uzyskano zgodę Prezydenta). W ramach otrzymanej z UM dotacji na przygotowanie projektu opracowana została dokumentacja aplikacyjna, dokumentacja techniczna, uzyskano prawomocne pozwolenia na budowę oraz pozyskano partnera z Norwegii do realizacji projektu. Uzyskano również promesę Zarządu Województwa Śląskiego na zabezpieczenie wkładu własnego. W dniu 30 września został złożony wniosek aplikacyjny do MKiDN. Szacowana wartość projektu 29 893 264 zł, planowany termin realizacji 04.2014 – 04.2016.

Na etapie oceny formalnej Muzeum uzupełniło wniosek aplikacyjny o niezbędne dokumenty i wyjaśnienia. Wniosek został pozytywnie oceniony pod względem formalnym i został przekazany do oceny merytorycznej.

XII. REKLAMA I MARKETING

Informacje o Muzeum Śląskim w mediach:

- wywiady radiowe: 110
- nagrania TV: 51
- informacje prasowe: 386

Druki ulotne

Liczba tytułów – 47; łączny nakład – 89 130

Zaproszenia

Liczba tytułów - 12

Plakaty

Liczba tytułów – 24; łączny nakład – 3 904

Zakup powierzchni reklamowej

- W prasie drukowanej - 26
- Spoty w radio - 17
- Spoty w telewizji - 4
- Reklama outdoorowa (na wagonie tramwajowym oraz kampanie billboardowe) - 1

Materiały Elektroniczne:

- Newslettery - 71
- Informacje prasowe – 57
- Liczba wejść na stronę internetową - 186 976

Tablice i inne formy reklamowe na gmachu Muzeum Śląskiego – 24

Wydarzenia promocyjne:

- 30.01. Konferencja prasowa poświęcona publikacji i wirtualnej wystawie „Ikony dizajnu w Województwie Śląskim”. Organizatorzy: Lider Projektu Design Silesia (Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego) we współpracy z Muzeum Śląskim.
- 28. 02. Klub Przyjaciół Muzeum Śląskiego. Głównym założeniem Klubu jest wyróżnienie i nagrodzenie osób i instytucji, których wsparcie pozwoliło na zrealizowanie ciekawych oraz wartościowych projektów i wystaw, a tym samym przyczyniło się do rozpowszechniania dziedzictwa kulturowego Śląska.
- 19.03. Spotkanie z cyklu Study Tour z mediami na terenie budowy nowej siedziby Muzeum Śląskiego, obecne 8 redakcji.
- 29.03. Konferencja prasowa poświęcona podsumowaniu działalności Muzeum Śląskiego w Katowicach w latach 2008-2012 oraz zakończeniu pracy dyrektora Leszka Jodlińskiego, obecne 4 redakcje.
- 22-29.03 Stoisko promocyjno – handlowe na kermaszu wielkanocnym na ul. Staromiejskiej w Katowicach.
- 7.05. Konferencja prasowa poświęcona nowo pozyskanym zabytkom (obraz Józefa Brandta oraz rysunki Edmunda Monsiela) w ramach dofinansowania MKiDN, obecne 9 redakcji.
- 9.08 Konferencja prasowa związana z podpisaniem umowy na wykonanie projektu wystawy stałej poświęconej historii Górnego Śląska w nowej siedzibie Muzeum Śląskiego.
- 14.07. Specjalnie przygotowane stoisko Muzeum Śląskiego na Art Jarmarku zorganizowanym na nikiśzowieckim rynku w ramach „Art. Naif Festiwal 2013”.
- 13.09. Wizyta niemieckich dziennikarzy na terenie nowej siedziby.
- 20.09. Oferta wydawnicza muzeum na Targach Książki w Katowicach (we współpracy z Muzeum Górnośląskim w Bytomiu)..
- 24-27.10. Targi Książki w Krakowie. Stoisko wystawiennicze.

– 4.12. Spotkanie z cyklu Study Tour z mediami na terenie budowy nowej siedziby Muzeum Śląskiego, obecne 11 redakcji.

XIII. DOCHODY MUZEUM ŚLĄSKIEGO W 2013 ROKU

Dotacja podstawowa ogółem

- Samorząd Województwa Śląskiego:
 - działalność podstawowa – 7 885 829 zł (z tego zwrot dotacji podmiotowej na koszty utrzymania nowej siedziby 2 350 000 zł)
 - remonty - 41 432 zł (wykonanie napraw awaryjnych w budynkach Łaźni, Kuźni i przybudówki Warsztatu Mechanicznego)
- MKiDN -1 495 000 zł

Dochody własne (w tym działalność statutowa) – 175 173 zł

- bilety wstępu - 61 446 zł
 - lekcje muzealne – 4 266 zł
 - sprzedaż składników majątku – 2 863 zł
 - sprzedaż wydawnictw – 106 598 zł
- Pozostałe przychody – 807 292 zł w tym między innymi:
- odsetki od lokat bankowych – 64 780,69 zł
 - wynajem powierzchni reklamowej – 44 419,77 zł
 - kary i odszkodowania – 21 539,98 zł
 - wynajem sal – 20 425,60 zł
 - usługi transportowe – 11 429,69 zł
 - umowy licencyjne – 6 348,50 zł
 - badania naukowe – 455,28 zł

XIV. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

1. Nagrody i wyróżnienia Marszałka Województwa Śląskiego w konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku 2012

- nagroda w kategorii Inicjatywy Edukacyjne oraz Popularyzacja Dziedzictwa Kulturowego - „Festiwal Nowej Scenografii”,
- nagroda w kategorii Konserwacja - konserwacja Tryptyku z Zarzecza i rzeźby św. Mikołaja z XV wieku,
- wyróżnienie w kategorii Wystawy „Sztukmistrz. Erwin Sówka retrospektywnie”,
- wyróżnienie w kategorii Publikacje „Pokażę Wam inny Górny Śląsk. Katalog zbiorów pocztówek Muzeum Śląskiego w Katowicach” oraz „Mistrzowie plakatu polskiego w zbiorach Muzeum Śląskiego w Katowicach”.

2. Śląska Rzecz edycja 2012/Design Silesia

Wyróżnienie – publikacje wyróżnione przez organizatora pod względem projektu graficznego do prezentacji na wystawie pokonkursowej *Płeć w projekcie. Modele cielesności i tożsamości w*

realizacjach szekspirowskich, Pokażę Wam inny Górny Śląsk. Katalog zbiorów pocztówek Muzeum Śląskiego w Katowicach.

3. Ogólnopolski konkurs „Książka przyjazna dziecku”

Wyróżnienie honorowe w konkursie organizowanym przez Muzeum Zabawek w Kielcach za cykl publikacji dla dzieci o Jaroszku: *Jak Jaroszek zamieszkał w muzeum, Jaroszek i mała Rozalka, Jaroszek i pani muza.*

4. Konkurs plastyczny „Najpiękniejsza jest moja Ojczyzna” organizowany przez Pałac Młodzieży im. prof. A. Kamińskiego w Katowicach.

Praca plastyczna Daniela Oleszka wykonana w ramach warsztatów „Mali i wielcy twórcy w Muzeum Śląskim” została nagrodzona i przyłączona do *Kolekcji sztuki dziecka.*

NOTKA REDAKCYJNA

Opracowanie przygotowane na podstawie sprawozdań Muzeum Śląskiego do MKiDN, Urzędu Marszałkowskiego, sprawozdawczości własnej (w tym działów Muzeum, samodzielnych pracowników Muzeum Śląskiego), informacji instytucji współpracujących.
Przygotowała Beata Grochowska (Dział Oświatowy MŚK).